

«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

ЭНСИЭЛИ

2014 сыл
Атырдык ыйын
9 күнэ
Субуота
№ 108-109 (10165)

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыг хаһыата»

УБААСТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУХУН ТУТААЧЧЫЛАРА, ЫТЫК-МААНЫ ТУТУУ ВЕТЕРАННАРА!

Нам улууһун дыһалтатын уонна тутуу управлениетын аатыгтан профессиональнай бырааһынныккытынан – Тутууччулар күннэринэн иттистик-истинник эбэрдэлибин!

Эһиги сыралаах ыарахан үлэбит улууспутун тупсарар, кизгэтэр, киһи-аймах үлэлиир, олорор усулуобуйаларын чэпчэтэр.

Барыгытыгар чэгийн-чэбдик доруобуйаны, уһун дыллоох олобу, дыһа кэргэнгитигэр эйэни, таптала, өссө да бөдөн ситиһилэрдээх үлэни баһарабын. Улууспут өссө да кэни, тупса, кизэргэйдэ турдун!

А.Я. ЯКОВЛЕВ, Нам улууһун баһылыгынын э.т.

ФИЗКУЛЬТУРНИК КҮНҮНЭН!

Бу ый 10 күнүгэр – физкультурниктар күннэринэн спорт эйгэтигэр үлэлиир бары биир идэлээхтэригэр Нам улууһун спорт управлениетын аатыгтан итии-истин эбэрдэбитин тиэрдэбит.

Баһарабыг чэгийн-чэбдик, чөл туруктаах олобу, үлэбитигэр үрдүктөн үрдүк ситиһилэри, өрүүтүн даһаны спорду өйөөн, өйдөөн, манньык чабылхай ситиһилэр кэлэ турдуннар.

Нам улууһун спорт управлениета

Хайдах олордугут, ыаллар?

Хатырык нэһилиэгин баһылыгынын э.т. Николай Кларов сонуннарга анаан кэпсээтэ: «Дьаһалта иһинэн үлэлиир МАУ (муниципальное автономное учреждение) бэс ыйын 14 күнүгэр 85 нүөмэрдээх дьаһалынан тэрилиннэ, салайааччынан Василий Собакин ананна. Саҥа төрүттэммит тэрилитэ нэһилиэк иһинээби водопроводы үлэлэтэринэн, олохтоохтору кытта сөбүлэнги түһэрсиигэ уонна да атын араас документациятын онгосто сылдьар. Эһиил ыһыллыахтаах «Кириэстээх» бааһына 2,6 км усталаах күрүөтүн Ф. Бугаев салайааччылаах олохтоох уолаттар биригээдэлэрэ тутта, биологическай факультет 2 куурус 60 студена 40 күн устата сайынны практиккаларын өрүс үрдүгэр «Күнкүйэ» барды-

ҮРҮН ИЛГЭНИ ДЭЛЭТЭБИТ

лар. Окко кирири иннинэ А. Барашкова нэһилиэнньэт-тэн сайаапка хомууйан Дьо-

куускайтан ГСМ, соларка аһалтарда, онон дьон оттуур уматыгы хааччына».

Тыа хаһаайыстыбатын специалиһа М. Охлопкова иһитиннэрбитинэн оттоолуһуна 11 бааһынай хаһаайыстыба ааспыт нэдиэлэҕэ былааннамыт 1160 тоннаттан 78 тонна оту бэлэмнээбит. Үтүт тутар пуун сэбиэдиссэйэ А. Попова иһитиннэрбитинэн нэһилиэккэ 31 киһи үтүт туттарар, үс ый түмүгүнэн 72060 тонна, валовойынан 82806,4 кг үтүт туттарыллыбыт. Былаан 170 тонна, быйыл үтүт туттарыыта былырынныкы көрдөрүүттэн ордук, үтүт хаачыстыбата, сыата эмиз үчүгэй. Самай элбэх үтүт А. Слепцова 11275 кг туттарбыт. Александра Васильевна үтүт күннэ иккитэ – киһэ, сарсыарда тутар уонна иккитэ анализтыыр эбит.

Үтүт Захар Винокуров үтүт суобастаахтык таһар, массыната эргэ буолан күннэтэ араас күчүмэҕэйдэри көрсөр.

Нам улууһун нэһилиэк-тэрэ быйыл хаһаангытааһар да кизэргэйдэри бары да астынабыт, киэн туттабыт! Ооннуулар ааспыттары да кэннэ дьон-сэргэ өрө көтөҕүүлээхтик сылдьар, кэрэҕэ тардыһар. Ол курдук «Наш дом» маһаһынын сэд. Петр Прокопьев Хатырык нэһилиэгин олохтоохтору, отучча ыал бу күннэргэ маһаһынтан биридди куб хаптаһыны, уончалы профлины күрүө оҥоһоору, ортоһунан отучча тыһыынча солк. суумаҕа харса суох сакаастыылары эттэ.

Альбина КУЛИЧКИНА
Хаартыскаба: үтүт тутар пуун сэд. А. Попова

Нам улууһа - спорт түһүлгэтэ

От ыйын 31 күнүгэр Хатын-Арыы нэһилиэгэр үөрүүлээх күн үүннэ. Ол курдук, эрэл кымын кынаттыыр үрдүк суолталаах үөрүүлээх дьоро күн Аппааны бөһүөлгэр, Россияҕа, Сахабыт сиригэр аан маннайгынан федеральной уонна Саха республикатын олохтоох инициативалары грантовой өйөөһүн «Устойчивое развитие сельских территорий на 2014-2017 годы на период до 2020 года» целевой программнан тутуллубут саҥа стадион үөрүүлээх аһыллыта буолла.

Хатын-Арыы нэһилиэгэ былыр-былыргыттан уостан түспэт, номоххо кирибит күүстээх бөһөстөрүнэн, быһый атахтаахтарынан биллэрэ. Ол курдук, көгүл тустууга спорт мастара, сахалартан бастакы Советскай Союз сүүмэрдэммит хамаандатыгар кирибит Семен Дмитриев, Россияҕа Саха си-

АППААНЫГА - САҢА СТАДИОН

риттэн аан маннайгы чемпион, республикаҕа сэттэ төгүллээх чемпион Николай Гоголев, Саха сирин сүүмэрдэммит хамаандатын бастакы састаабыгар кирибит Ким Марков – нэһилиэк киэн туттар дьонно.

Саҥа аныгылыгы тутуулаах стадиону аан алгыс тылынан алгысчыт Петр Васильевич Охлопков алҕаата, Евсеева Татьяна Ивановна тойуктаан дьизэрттэ. Бу стадион «Атлан» ХЭТ (инженер Михайлов Александр Анатольевич), «Лена» ХЭТ (директор Никитин Иван Алексеевич), тыа хаһаайыстыбатын

министерствотун өйөбүлүнэн уонна олохтоохтор инициативаларынан тутуллубут. Стадион аһыллыгыгар СР тыа хаһаайыстыбатын министерствотун тыа сирин сайдыытын департаменын салайааччыта Петров Н.И., Саха республикатын спорт уонна физическай культура министри солбуйааччы Агафонов В.В., физическай культура уонна маассабыт спорт управлениетын начальнигы солбуйааччы Неустроев А.Д., опека уонна попечительство отделы начальнига Петрова М.И., тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальни-

га Гоголев Е.Е., физическай культура уонна спорт управлениетын специалиһа Уваровскай И.А., «Хатын-Арыы нэһилиэгэ» МТ баһылыга Слепцов Ю.И. эбэрдэ тылларын эттилэр.

Бу стадион тутулуутугар самай улахан өйөбүлү Саха республикатын тыа хаһаайыстыбатын уонна продовольственной политика министерствотун тыа хаһаайыстыбатын сайыннарар департаменын салайааччыта Петров Николай Ильич онорбут. Маны таһынан бэйэбит уолбут, Граф Бизэргиттэн төрүттээх Павлов Анатолий Иванович кы-

рата суох көмөнү онорон, олохтоохтор, ыччаттар махталлара улахан. Стадион тутуутугар түүннэри-күнүстэри сырдаларын биэрэн үлэлээбит бар дьонно почетнай грамоталар, сэмэй бэлэхтэр туттарылыннылар. Онтон өр кэмнэ совхозка тыа хаһаайыстыбатыгар ыанньыксытынан үлэлээбит, социалистическай күрэхтэһиигэ бастыг көрдөрүүлээх, сыана ветераннарыгар, Аппааны олохтоохторугар Петухова Матрена Ивановна уонна Дорофеева Екатерина Петровна «Саха республикатын тыатын хаһаайыстыбатын ветерана» анал

бэлиэни туттардылар. Стадион иһигэр кыра оҕолорго анаан аныгылыгы оҥоһуллубут оҕо ооннууур площадка холбоу тутулунна. Күн аайы манна кырачаан оҕолор тобуоруһа мустан ооннууулар, оҕо саҕата ырааха иһиллэр. Стадион үөрүүлээх аһыллыта эдэр ыччакка футболга табаарыстыгы көрсүһүү күрэхтэһиинэн түмүктэннэ.

Стадион «Хатын-Арыы нэһилиэгэ» МТ иһинэн тэриллэн үлэли сылдьар спорт, физическай культура уонна ыччат отделыгар туһаныыга бэрилиннэ. Инники өттүгэр манна үгүс элбэх ыччат кэлэн этин-хаанын чэбдигирдиэ, спорт үрдүк чыпчаалыгар тийэй үүнэр көлүөнэ тахсыа диян эрэнэбит.

Н.Д. СИВЦЕВА, Аппааны

ВНИМАНИЮ ЗАРЕГИСТРИРОВАННЫХ КАНДИДАТОВ НА ДОЛЖНОСТЬ ГЛАВЫ РС (Я)!

Чтобы обеспечить равные условия для проведения предвыборной агитации кандидатов, АУ РС (Я) «Редакция Намской улуусной газеты «Энсиэли» 11 августа 2014 г. (понедельник) в 15 ч. в здании редакции газеты «Энсиэли» проводит жеребьевку для кандидатов для размещения своих предвыборных бесплатных и платных агитационных материалов в газете «Энсиэли». В жеребьевке участвуют только те зарегистрированные кандидаты, которые имеют избирательный фонд (открыли счет в банке). Об участии в жеребьевке просим заранее сообщить в письменной форме и.о. редактора-директора В.Н. Рыкуновой.

Редакция

ГРАФИК выхода газеты «Энсиэли» для размещения агитационных материалов:

- 16 августа – суббота
- 20 августа – среда
- 23 августа – суббота
- 27 августа – среда
- 30 августа – суббота
- 3 сентября – среда
- 6 сентября – суббота
- 10 сентября – среда
- 12 сентября – пятница

**Спорт-дүлүүр,
спорт-тулуур**

Билингги кэмгэ спортинг бүтүн республика үрдүнэн киэн хабааннаахтык сайдан эрэр. Ол курдук, атырдык ыйын 2 күнүгэр «Санников» сиригэр «Спортинг-2014» диэн улуустаагы саанан ытыгы күрээ буолан ааста. Бу таһымнаах тэрээһингэ Нам улуунун араас нөһиликтэриттэн дьон кэлэн көхтөөхтүк кытыннылар. Инньэ гынан, В бөлөххө: Альберт Кузьмин - I м., Николай Сивцев - II м., Иван Яковлев - III м. С бөлөххө: Иннокентий Избеков - I м., Семен Охлопков - II м., Александр Винокуров - III м. Ветераннар бөлөхтөрүгэр: Иван Протопопов - I м., Гаврил Семенов - II м., Николай Колосов - III м. Юниордар бөлөхтөрүгэр: Эрик Жирков - I м., Дима Колтовской - II м. Дьахталлар бөлөхтөрүгэр: Марина Бушмагина - I м., Нюргуяна Кириллина - II м.

ГАИ иһитиннэрэр

Кэнники кэмгэ улууспутугар киһи өлүүлээх хас да суол быһылаана табыста. Онон сибээстээн атырдык ыйын 4 күнүгэр суолта куттал суох буолуугун улуустаагы комиссия учарата суох муньаа буолла. Муньаахха улуус баһылыгы э.т. А.Я. Яковлев кыттыыны ылла. Муньаагы улуус баһылыгын тутууга, промьшленоска солбуйааччы э.т. А.П. Спиридонов салайан ытта.

ГАИ начальнига Н.А. Петров бүгүнгү күннээҕи балаһыаньаны билиһиннэрдэ: «Быйыл киһи өлүүлээх, эчэйиллээх 10 суол быһылаана буолла, оно 6 киһи өллө, 13 киһи эчэйи ылла. Быһылааннар үгүстэрэ суоппардар итирик туруктаах айаннылларыттан табыста. Нөһиликтэр баһылыктара итирик айанныы сылдыар дьону көрө-көрө тыллаабаттар. Биһиги нөһиликтэргэ тийэн дьону муньан муньах онордохпутуна бэрт абыайа киһи кэлэр. Дьингэр, киһи барыта итирик сылдыар дьону тыллаан иһэрэ буоллар суол быһылаана абыйа этэ. Кэнники сылларга суол быһылаанын ахсаана абыйаата эрээри, хаачыстыба өтгүнэн мөлтөх, ол эбэтэр киһи өлүүлээх быһылаан элбэх. Быһылааннар сүрүннээн суоппардар наһаа түргэнник уонна итирик сылдыаларыттан тахсар. Итирик дьону тыллаан, быһылаан тахсарын сэрэтэн иһиэххэ наада.

Улуус дьаһалтата почтаны кытта дуогабары тохтоптуунан сибээстээн быраабыланы кэспит дьон авторегистраторга түбэстэхтэринэ сурук-уведомление адалылылбат. Онтон дьингэр быраабыланы кэһини тохтооторго аан бастаан дьаһалта кыһаллыахтаах этэ.

Прокуратураны кытта үлэ былаана оҕоһуллубута. Ол быһытынан Нам селогун саамай киинигэр сытар И. Винокуров аат уулуссага массына сырбытын тохтоуохха диэн этии киллэрбин. Тоҕо диэтэр бу уулусса олус кыараас уонна М. Аммосов болуоссатыгар куруук араас тэрээһиннэр буолаллар. Онтон тэрээһин буоллаҕын аайы ГАИ уулуссаны сабар кыага, санаата суох. Онон бу боппуруоһу хаһыакка таһааран дьон санаатын истиэхпит».

Суол быһылааннарнын анализтаан көрөр эбит буоллаха, 6 ый түмүгүнэн 2010 сылга саамай элбэх быһылаан бэнидиэнниккэ, чэппиэргэ, 2011 сылга субуотага, 2012 сылга чэппиэргэ, баскыһаннааҕа, 2013 сылга бэнидиэнниккэ, баскыһаннааҕа, субуотага, 2014 сылга чэппиэргэ тахсыбыт. Мантан көстөрүнөн, нэдиэлэ ханнык күнүгэр чопчу быһылаан тахсарый диэн ыйытыгы эпийэт кыайан бэриллбэт. 2014 сылга саамай элбэх быһылаан ыам ыйыгар, 2013 сылга тохсунньуга, 2012 сылга от ыйыгар, 2011 сылга алтынньыга, 2010 сылга алтынньыга тахсыбыт. Быһылааннар сарсыарда, күнүс, түүн буолбуттар. Быһылааннар сүрүннээн

**БААЙ БАЙАНАЙ
МИЧИК ГЫННЫН**

Саанан ытыгыга 5 хамаандааҕа арахсан уопсайа 32 киһи кытынна. Аны маньык күрэх өссө күһүн буолуоҕа диэн тэрийээччилэр этэллэр.

Күрэх сүрүн тэрийээчигэ, Намнааҕы «Лидер» МАУ ЦС салайааччыта Иван Яковлев санаатын үллэстэр: «Бары билэрбит курдук, быйыл VI спортивной онньуулар Намга буолан аастылар, ол курдук спартакиада уопсай зачетугар киирбит спортинг күрэхтэһиитэ буолбута. Онтон сизгэтэрэн биһиги Намга 5 сылга көнүллээх стрельбище арылдыбыт. Ол арыллытыгар улууспут дьонугар анаан күрэхтэһии оҕордубут. Хата, тэрийээччилэр үөрүүлэригэр, Нам араас нөһиликтэриттэн элбэх кыттааччы кэлэн актыбынайдык кытынна.

Саха киһитэ үксэ барыта булчут, ол курдук маньык күрэххэ кэлэн дьон сатабыллаах уонна бултууругар ол улахан туһаны адалар. Биһиги улууспутуттан спортинга биэр эмит спорт мастарын иитэн таһаарыахпыт диэн сыаллаахпыт».

Инньэ гынан, күрэххэ күүскө буолбут дьонноҕо тэрийээччилэр истинг махталларын тиэрдэллэр: Ленскэй нөһиликтэ дьаһалтатыгар, Ленскэй нөһиликтэ муниципальной автономнай спортивной «Лидер» тэрилтэ коллективтыгар, «Быйан» ООО салайааччытыгар Руслан Окороковка, «НамГазстрой» тэрилтэ салайааччытыгар Анатолий Федоровка, «Байанай» клуб салайааччытыгар Иннокентий Уваровскайга, Нам улуунун физкультура уонна спорт управлениетын салайааччытыгар Павел Иванова, Нам улуунун «АлмазКредитСервис» филиалын салайааччытыгар Виталий Захаровка, ИП Алексей Никитингэ, ИП Олег Дмитриевкэ, ИП Матвей Жирковка уо д.а.

Күрэх тэрээһинэ үрдүк, кыт-

тааччылар үөрүүлэригэр олус диэн үчүгэй күн туран биэрдэ. Бу курдук, атырдык ыйын 16 күнүттэн садаланар күһүнгү бултааһыны «Спортинг-2014» күрэхтэһээччилэрэ арыйдьлар. Булчут хоһуун эр бэрдэргэ Баай Байанай мичик гыннын!

Нь. КИРИЛЛИНА

эр дьон таһаараллар. Ол эрээри быйыл дьахтар кыттыылаах биэр быһылаан табыста. Быйыл 4 түгүнэсти, 2 харсыһы, 1 тарааннааһын табыста. 2014 с. 7 быһылаантан 3-гэр суоппар итирик туруктаах сылдыбыт. 2010 с. 6 ый түмүгүнэн 11 быһылаанна 2 киһи өлбүт, 9 эчэйбит, 2011 с. 8 быһылаанна 2 киһи өлбүт, 7 эчэйбит, 2012 с. 7 быһылаанна 15 эчэйбит, 2013 с. 8 быһылаанна 3 өлбүт, 7 эчэйбит, 2014 с. 7 быһылаанна 3 өлбүт, 11 эчэйбит.

Быйыл ханнык быһылааннар

инспектора диэн баар этэ, биллигин тоҕо суох буоллулар диэн ыйытылар. Онуоха урут дьон босхо үлэлиир, көмөлөһөр этэ, биллигин ким да босхо үлэлиэн баарбат, урут общественной инспектор быраабыланы кэспит суоппары тутар бырааптаах этэ, биллигин ол бырааба суох, онон сибээстээн аны тохтотуллубута диэн хоруйдана. Рейдэҕэ төһө элбэхтик сылдыабыт диэн ыйытыгыга бензин кырыымчык, штат тийбэт, онон рейдэ абыайахтык буоларын, ол да буоллар участковой ин-

спектордара кытта кэммитэн кэмигэр маассабай бэрэбиэркэлэр буолалларын иһитиннэрдилэр. Муньах кыттыылаахтара араас этиилэри киллэрдилэр. Ол курдук, улуус дьаһалтатын дьэтиин иннигэр «Стоянка запрещена» диэн бэлиэ туруорар наадатын тоһоҕолоон бэлиэтээтилэр. Бу боппуруос түргэнник быһаарыллыан, «Ленскэй нөһиликтэ» МТ дьаһал таһаардаҕына бэлиэ туруоруллуон сөбүн туһунан этилэр. Урукку өттүгэр олохтоох телевидениенэн быраабыланы кэспит дьону уһулан таһаарар ньыма баарын, ону сөргүтүүххэ наадатын этилэр.

«Ленскэй нөһиликтэ» МТ баһылыгын тутууга, ЖКХ-га солбуйааччы П.Л. Федоров профилактической үлэ күүскэ барыан, социальной рекламалар баннер курдук оҕоһулан ыйаахтарын, онон итэбэл телефонун, ГАИ-га, полицияга сотовай телефонтан хайдах эрийэри суруйан ыйыыр, быһылааннары абыйатар сыалтан нөһиликтэр уулуссалары сырдаттынан утумнаахтык дьарыктаннахтарын, арыгы атылыыр маҕаһыныннар тастарыгар видеонаблюдение туруорар наадатын этэн туран хас сэрэдэ аайы Олонхо дьэтигэр ТОС-тар, түөлбэлэр салайааччылары муньахтылыларын, онон ГАИ тийиэн кэспэтэн, биригэ үлэлиир суоллары тобулун сөбүн ыйда.

Улуус кылаабынай бырааһа Л.А. Слепцов поликлиника иннигэр стоянка суоҕун, ити массыналар турар сирдэрэ «кыһыл линия» буоларын эттэ, массыналар мана туралларыттан элбэх кыра суол быһылааннара тахсыбыттар. Дьингэр, стоянка

көлөшпүнэни утары үлэҕэ поскатруллааһын тэриллибитин иһитиннэрдэ, суол быраабыланы кэһэр дьон 90%-ра тэрилтэҕэ үлэлирин, онон салайааччылар үлэһиттэригэр өйдөтүү үлэтин күүскэ ытыахтарын наадатын, инникитин тутуллубут дьон аатын-суолун тэрилтэ салайааччытыгар ытыгар буолуохтарын эттэ.

ГАИ-га штат олох тийибэтинэн рейдэлэр да абыайахтык буолаллар, дьону тутуу да абыйах. Онон үөһээнни структу-

СУОЛ БЫҢЫЛААНА АБЫЙАХТААХ

буолбуттары диэр буоллаха, Дьокуускай-Нам суолун 55 км мыраантан түһүүгэ Таатта дьаһалтатын массына тунгэстибит, эмиз бу сиргэ иккис массына тунгэстибит, Нам-Түбэ суолун 2 км итирик киһи массына угоннаан баран авария оҕорбут, Апшааныга Лена уулуссага итирик суоппар «Суксид» массынанан харсыспыт, Намга И. Винокуров уул. сагысы киһини түгүнэри көппүттэр, хата суоппар түргэн реакциялаах буолан ол киһи тыһыннаах хаалбыт, Үөдэйгэ скутер түгүнэстибит, Намга Ленин уул. «Камаз» таксини кытта харсыспыт, Дьокуускай-Нам суолун 80 км НИК таһыгар массына тунгэстибитин түмүгэр 2 киһи өлбүт, 2 киһи эчэйбит, абыайах хонуктааҕыта 1 Хомуस्ताаха итирик киһи массына ыта сылдыан остуолбаа кэтиллэн өлбүт. 2013 сылга Россия үрдүнэн суол быһылааныгар 31 тыһ. киһи өлбүт.

Улуус баһылыгын тутууга солбуйааччы э.т. А.П. Спиридонов уонча сыллааҕыта суол быһылаанын сэрэтэр инниттэн ДНД-га тахсалларын санатта, биллигин ол баар дуо диэн ыйытта. Онуоха ГАИ начальнига Н.А. Петров ГАИ салаатынан ДНД диэн суоҕун, сэрэтии үлэтигэр оскуолалары кытта үлэһитэн оскуолалар паспорттарын оҕорторо сылдыалларын эттэ. Нам 1 №-дээх оскуола таһыгар стоянка оноргооха наада диэн этии киирдэ, төрөппүттэр оҕолорун массынанан адалан баран мээһэ суол кыттытыгар хааллараллар, оҕолор суолу көрбөккө эрэ туорууллар. Урут ГАИ общественной

спектордара кытта кэммитэн кэмигэр маассабай бэрэбиэркэлэр буолалларын иһитиннэрдилэр.

Муньах кыттыылаахтара араас этиилэри киллэрдилэр. Ол курдук, улуус дьаһалтатын дьэтиин иннигэр «Стоянка запрещена» диэн бэлиэ туруорар наадатын тоһоҕолоон бэлиэтээтилэр. Бу боппуруос түргэнник быһаарыллыан, «Ленскэй нөһиликтэ» МТ дьаһал таһаардаҕына бэлиэ туруоруллуон сөбүн туһунан этилэр. Урукку өттүгэр олохтоох телевидениенэн быраабыланы кэспит дьону уһулан таһаарар ньыма баарын, ону сөргүтүүххэ наадатын этилэр.

«Ленскэй нөһиликтэ» МТ баһылыгын тутууга, ЖКХ-га солбуйааччы П.Л. Федоров профилактической үлэ күүскэ барыан, социальной рекламалар баннер курдук оҕоһулан ыйаахтарын, онон итэбэл телефонун, ГАИ-га, полицияга сотовай телефонтан хайдах эрийэри суруйан ыйыыр, быһылааннары абыйатар сыалтан нөһиликтэр уулуссалары сырдаттынан утумнаахтык дьарыктаннахтарын, арыгы атылыыр маҕаһыныннар тастарыгар видеонаблюдение туруорар наадатын этэн туран хас сэрэдэ аайы Олонхо дьэтигэр ТОС-тар, түөлбэлэр салайааччылары муньахтылыларын, онон ГАИ тийиэн кэспэтэн, биригэ үлэлиир суоллары тобулун сөбүн ыйда.

Улуус кылаабынай бырааһа Л.А. Слепцов поликлиника иннигэр стоянка суоҕун, ити массыналар турар сирдэрэ «кыһыл линия» буоларын эттэ, массыналар мана туралларыттан элбэх кыра суол быһылааннара тахсыбыттар. Дьингэр, стоянка

сырдатыгы быһаарыллына, аны Никольскайга быһаарыллыан наада диэтэ.

Ис дьыала отделын начальнига А.А. Стручков ГАИ салаатынан харчы тийибэтин,

раларга сурук суруйан штаты элбэтии боппуруоһун туруорсар наадалааҕын комиссия бары чилиэннэрэ биһирээтилэр уонна өйөөтүлэр. Улуус баһылыгын э.т. А.Я. Яковлев ГАИ олус набылык үлэлирин, пост куруук кураанах буоларын туһунан эттэ. Комиссия чилиэннэрэ бары ГАИ үлэтин күүһүрдэригэр баа санааларын тиэртилэр. Муньах түмүгүнэн суолга куттал суох буолуугун сэрэтэр инниттэн икки ыйдаах месячник биллэрэргэ, лицензията суох таксилары тохтооторго, социальной рекламаны оҕорон ыйыырга, ГАИ штатын элбэтигэр сурук суруйан туруорсарга, поликлиника иннигэр баар сиргэ стоянка буолбатын туоһулуур бэлиэни туруорарга, үлэҕэ ис дьыала иһинэн тэриллибит общественной сэбиэти кытыаргарга диэн о.д.а. быһаары ылылына.

В. РЫКУНОВА

Обращаясь к общественному мнению, мы готовы принять ваши инициативы, сделаем выводы и правильные решения!

Обращаясь к населению Намского района ОГИБДД ММО МВД России «Намский», считает правильным узнать мнению населения нашего района. По совместному с Прокуратурой Намского района и ММО МВД России «Намский» плану мероприятий по профилактике правонаруше-

2. Удобно ли ездить по такой узкой улице И. Винокурова, когда напротив дома культуры припаркованы транспортные средства?

3. Каждый раз при проведении мероприятий возникает вопрос о перекрытии данного участка (а это отвлекает инспекторов ДПС от своих функциональных обязанностей по обеспечению безопасности дорожного движения).

НУЖНО ЛИ ПЕРЕКРЫТЬ УЛИЦУ И. ВИНОКУРОВА?

ний, принятых на период с августа по октябрь месяцы, одним из предложенных пунктов является вопрос о закрытии отрезка улицы И. Винокурова-Советская до И. Винокурова-Ойунковая и сделать этот участок пешеходной зоной. Данный вопрос возник уже давно, как всем известно, на этом участке проводятся культурные, спортивные и торжественные мероприятия.

Ведь мы все с вами являемся участниками дорожного движения, будь то транспорте, либо в пешем порядке, а это значит, что мы должны все проанализировать и придти к единому мнению. И сразу возникают вопросы:

1. Можем ли закрыть данный участок улицы?

Соответственно, при закрытии данного участка улицы имеется возможность безопасного передвижения пешеходов. Возможно в будущем можно будет обустроить прогулочные зоны для населения села. Также появляется возможность в центре безопасно прогуляться, покататься на роликах и просто отдохнуть, если в будущем все обустроит скамейками, фонтанами и т.д.

Всех тех, кому небезразлична текущая жизнь села, района, просим активно принять участие по данному опросу общественного мнения. С ответами и идеями обращайтесь в администрацию МО «Ленский наслег».

ОГИБДД ММО МВД России «Намский»

Кизн туттар дьоммут – биир дойдулаахтарбыт

Арфа... Арфа диэн тылы иһиттэххэ улахын да улахан музыкальнай инструмены хараххар көрө түһэҥин. Бу улаханнаахай инструментга ылын да мээһэ оонньообоккун, бэйэтэ эмиз туспа атын эйгэлээх музыкальнай инструмент буолар. Арфа оонньоһун ураты болдомтону, сыраны эрэйэр, туох баар дууһаҥын биэриэххин наада. Ол курдук, бүгүн мин Саха республикатын бастакы арфисткатын уонна артыыскатын, Үрдүк Музыка оскуолатын профессорун, Саха республикатын үтүөлээх артыыскатын Новгородова Лидия Павловна туһунан сэнэргэһипин барардым...

Уоттаах сэрэи сылларыгар оҕо саастара ааспыт үгүс көлүөнэ дьон ыарахан олох араас очурдарыгар уһаарыллан, бэриммэккэ, күүстээх санаалаах, сымаллаах-соруктаах иитиллэн тахсан, үрдүк очуоһу дабайар кэриэтэ, айыллатан бэриллбит талааннарын таба көрөн, уһугуннаран, сайыннаран олох улахан аартыгар тахсыылара – бу бэйэтэ киһи ис эйгэтэ олус кэрэтин, сырдыгын, кэскиллээҥин туоһулуур.

Лидия Павловна музыка киһини сайыннарар, олоҕу кизгэртэр эрэ буолбатах, киһи эмтиир, киһи дууһатын араҥаччылыыр диэн этэр. Кэрэ эйгэтин интэриһиргиир, музыканы сөбүлөөн истэр, олох ыарахаттарын уйар киһи күүстээх санаалаах буолар. Итини тэнэ киһи детдомга иитиллэн-уһаарыллан тахсыбыт буолан булгуруйбат кытаанах санаата, олохху тардыһыыта, бастакы олуктара ол детдомнааҕы сылларын мэкиттэ буолуо диэ саныбын. Ол сыллааҕы добогторун олус истинник, сылаастык ахтар-саныыр, сибээһин быспат, айар-тугар.

Оҕо саас ... Оҕо саас кэрэ кэмнэр ханнык баҕарар киһиэхэ сүрүбэр-быарыгар сиздэрэй сибэки кэриэтэ сөнөн сылдар. Оҕо саамай истин иэйи – ийэ уонна аҕа таптала буолар. Биһиги төһө да ийэ, аҕа таптальны билбэтэрбит, детдом ииттээчилэрэ интэриһепитин уһугуннаран, сайыннаран, бэйэбитин иитинэн, сыал-сорук туруорунан улахан суолга тахсарбытыгар улахан оруоллаахтара.

Нам оройуонугар Хамаҕатта нэһилиэгэр 1943 с. детдом аһыллыбыта, бу детдомга республика оройуоннарын нэһиликтэригиттэн сэрэи тулаайахтара детдомга киирэн «үрүн тыһынара» быһааммытара, онон тулаайахтар сэбиэскэй былааска, коммунистическай партияҕа

махталлара улахан, олохторун устата күндүтүк, кэрэтик саныылар. Лидиянын биһиги Хамаҕатта детдомугар 1947-1948 сс. олобуһупт. Лида аҕата Аҕа дойдусэриитигэр фронтта элбүтэ, ийэтэ түөрт оҕону кытта хаалан, кыһын Лиданы уонна уолаттарын Володяны, Васяны детдомга

арахпат буолбута, ону учуутала бэлэтии көрбүтэ, бэйэтэ араас композитордар айымныларын оонньоон иһитиннэрбитэ, аатырбыт композитордар тустарынан кэпсээбитэ. Онтон күһүнүгэр Лиданы куоракка илдьэ барыта, интернат оскуола олордон үөрөспүтэ. Нөнүө

«Эдэр коммунист», «Бэлэм буол хаһыаттар уонна сурунааллар суруйбуттара. Ленинградка Саха сириттэн үөрэнэр оҕолор бастакы улахан ситиһиллэрэ этэ!

1965 с. үөрэҥин бүтэрэн, төрөөбүт дойдутугар Дьокуускайга эргиллэн кэлэн музыкальнай драматическай театрга айар

атрын симфоническай оркестрын солисткага; Наталья Ильина – Саргыдаева – Дьокуускайдааҕы симфоническай филармония оркестрына солисткага; Мария Дедюкина – Суорун Омоллоон аатынан Саха государственной театры симфоническай оркестрын солисткага уода. Лидия

КЭРЭ ЭЙГЭТИГЭР АЛГЫСТААХ АЙАН

киллэрбитэ. Оччолорго детдом директорынан Парников Роман Семенович үлэлээбитэ. Кини үлэлиэҥиттэн детдом оҕолорун олохторо тупсубута, республикаҕа биир бастын үлэлээх детдом буолбута. Директорбыт Роман Семенович кизн билиилээх, инники олоҕу өтө көрөр, мындыр салайааччы эбит диэн саныыбын. Дьокуускайдааҕы музыкальнай художественнай училище үөрэнээччилэрэ, педагогтара сайын детдом кытта шефтэхэр этилэрэ, детдом оҕолорун кытта бииргэ сылдьан сайылыылара. Бу училищени кытта шефтэхэн бэрт элбэх оҕо кытара, искусство кэрэ эйгэтигэр сыстан үөрөммүттэрэ, кэлин таһаарылаахтык үлэлээбиттэрэ. Ол курдук, бу ыстаҕыа геройа Лидия Павловна Новгородова – Саха республикатын үтүөлээх артыыһа, Сивцева Юлия Титовна – ССРС культуратын туйгуна, Алексеева Валентина Яковлевна – Табаҕа музыкальнай оскуолатын директора, Саха республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ, Степанова Е.А., Россия уонна Саха республикатын үтүөлээх үлэһитэ, Попова А.А., Федорова Н.И. искусство оскуолатын преподавателлэрэ (фортепиано), Саввина Л.Г., Дьокуускайдааҕы педучилище музыкаҕа преподавателэ, художниктар Шапошников М.М., художественнай училище преподавателэ, Шарапов Н.Н., эмиэ онно декоративнай-прикладной салааҕа керамист идэлээх, В. Парников, Колесов Е.С., Симферополь куоракка архитектурнай институт преподавателэ, Мальцева А.П., радиокомитет артыыска уода. Үгүстэрэ билигин бочуоттаах сынныаланна олороллор.

1947 сыллаахха Хамаҕатта детдомугар Дьокуускайдааҕы музыкальнай-художественнай училище үөрэнээччилэрэ, педагогтар сайылы кэлэллэр. Кинилэр бэйэлэрин кытта пианино аҕалыт этилэр. Лида онно аан бастаан пианиноны көрбүтэ. Сөмүөтинэн бэркэ сэрээн клавишаны баттыалаан дьикти тыаһы таһаарыта. Ити күнтэн ыла кыыс инструмент аттыттан

сылгыгар музыкаҕа дьобурдаах оҕолору кытта Лида Ленинградка үөрэнэ барбыта. Интернатка элбэх омок оҕолоро олорон үөрөммүттэрэ. Оҕо уонна эдэр саастара манна музыка алыптаах тыаһынан уйдаран ааспыттара. Оҕолор уопсай үөрэх оскуолатыгар дьарыктаналларын таһынан, музыка предметтэрин ингэн-тонгон үөрэтэллэрэ. Лида үөрэнэ сырыттаҕына скрипка катан арфаҕа көһөрбүттэрэ. Дьэ, ити курдук, Лида арфа алыптаах дорбоһонугар уйдаран, ылларан Саха АССР үтүөлээх артыыһыгар тийэ үүммүтэ.

1957 с. Москваҕа Саха АССР литературатын уонна искусствотын бичээрдэрэ буолан ааспыттара. Бу улахан түһүлгүэ Ленинградка үөрэнэр эдэр музыканнар аан бастаан кытыбыттара. Ол курдук, «туйгун» бэлэмнээх оскуола үөрэнээччигэ, арфистка Л. Новгородова (педагог Шипулина) уонна Саха сирин студенттара М. Слепцов, М. Иванова кыттыыны ылбыттара. Итиннэ кыттыбыт саха оҕолорун тустарынан «Советская культура», «Вечерняя Москва», «Социалистическая Якутия», «Кыым»,

үлэтин саҕалаабыта. Бу сыл Монголияҕа Улан-Баторга Опера уонна Балет театрыгар кийит буолан үлэли барбыта. Монгол норуотун культуратын кытта ыкса билсипитэ. 1979 с. төннөн кэлэн, республиканскай музыкальнай оскуолаҕа идэтинэн үлэлээбитэ. Лидия Павловна Советскай союз араас мунуктарыгар элбэх кизн сири тэлэһиһэ гастроллаабыта. Онтон 1994 с. В.А. Босиков Музыка Үрдүк оскуолатыгар үлэҕэ ынгырбыта. Онно Лидия Павловна бастакы арфа кылааһын арыян, элбэх оҕолору уһуйбута. Биир уһулччу үөрэнээччигэ Лина Варламова 1996 с. Москваҕа Россия эдэр ыччатын арфаҕа конкурсугар анал дипломунан, «Надежда» анал аатынан наҕараадаланар. 1997 с. Лина Варламова норуоттар икки ардылынааҕы арфистар күрэхтэригэр дипломант үрдүк аатын ылан Саха республикатын «Барвары» фондатын стипендиата буолар.

Ити курдук, детдом иитиллээччигэ күүстээх санаалаах, тыохтан да, кимтэн да толлубат, ылыбытын тигээр тигээрдэ киһи, айыллатан айдарылаах талааннаах буолан, бу кэрэ эйгэҕэ ыллардаҕа. Арфа курдук уонна аабыллар суон уонна синһигэс кылардаах дьиктилээхэй инструментна дорвоһоно кутан таһаарыы киһиэхэ барытыгар бариллибэт. Ол да иһин мин арфаҕа оонньооччулары саха уустара оһуордаан-бичиктээн таһаарар айымныларыгар тэгнинибин.

2013 с. Хамаҕатта детдома 70 сааһын туолбута, детдоммут барахсан билигин да музыка, уруһуй кэрэ эйгэтигэр үлэли турарыттан олус үөрбүппүт, долгуйбуппуг. Алексеева В.Я. детдомнар ааттарыттан музыкальнай оскуолабытыгар рояль бэлэхтээбитэ.

Билигин Лидия Павловна айар үлэтин үөрөспүт оҕолоро салгылар. Ол курдук, Лина Варламова – Марокко Королевскай симфоническай оркестрын солисткага; Алина Леонтьева – Улан Удэ Опера уонна Балет те-

Павловна үөрэнээччилэрин махталларын ылан барар.

Лидия Павловна төрөөбүт Намын улуһун киһи бөһүөлэгиттэн учуутал идэлээх Римма Алексеевна уонна Борис Юрьевич Соловьевтар кыыстарын Кристинаны Үрдүк Музыка оскуолатыгар арфа кылааһыгар 2010 с. үөрэттэрэ биэрбиттэрэ. Быйыл 2014 с. төрдүс кылааһы кыыс ситиһилээхтэктэ бүтүрдэ. Кристина сахалартан бастакы арфистка, арфа үрдүк музыкатын королеватыгар Лидия Павловна үөрэнэринэн кизн туттар. Сыл түмүгүнэн буолар «Музыка души» арфа кылааһын концердарыгар кыттан билэрбили ылар. Сайынны сынныаланар Үрдүк музыка оскуолатын профессора, саха республикатын народнай артыыскатын Л.П. Новгородова «Музыка для всех» бырайыагынан аһыллыбыт лааһырга дьарыктанна, сынныанна. Каникулугар Кристина учуутала Лидия Павловна дьикти-кэрэ, лынкынас уонна алыптаах ырылаах, үйэлэри уңуордаан кэлбит, баай үһүйээннэрдээх арфа инструмены баһылыырга үөрөммүт Ленинград (Санкт-Петербург) куоратыгар уонна Римскэй-Корсаков аатынан консерваториятыгар сылдьан сөхтө-махтайда. Учууталын үбүлүйдэх сааһынан уонна арфа кылааһа аһыллыбыта 20 сыла туолбутунан итии-истин эбэрдэ тигээрдэ.

Бу күннэргэ Лидия Павловна үбүлүөйэ. Саха сирин бастакы арфисткатын Хамаҕатта детдомугар бииргэ олобут, оҕо сааспыт дьүөгэтин Лидия Павловнаны өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит уонна баҕарабыт чэгиз-чэбдик доруобуйаны, искусство кэрэ эйгэтигэр элбэх үөрэнээччилэри уһуйа, угуяа сылдыарыгар. Маннык курдук ыраас дууһалаах дьон баар буолан кэрэ эйгэҕэ талаһар киһи элбээн иһэриттэн киһи үөрэр эрэ.

Ф.Д. УШНИЦКАЯ,
Салбаҥ нэһилигин бэтэрээнэрин сөбүлүүтүгэр бэрэссэдээтэлэ, Россия, Саха республикатын бочуоттаах бэтэрээнэ

Миигин тэннээҥин курдук көр

Билигин инбэлииттэр үлэ буллалларыгар кэҕэ ыарахаттары көрсөллөр. Ол курдук, Нам улуһун социальнай харалта управлениетын дааннайын биһиги улууспутугар 1250 инбэлиит баар буоллабына, онтон 193 киһи – 1 группа, 415 – 2 группа, 502 – 3 группа инвалидностоохтара. Онтон 688 киһи үлэлиир саастаах. Дойдуга сылтан сыл аайы инбэлииттэр ахсааннара элбээн иһэрэ бэлиэтэнэр. Онон государство киһилэри өйүүргэ, дьарыктаах, дохуоттаах буолалларын ситиһэр туһугар араас программалары ылынар.

Инбэлиит буолбутугар киһи буруйа суох буоллара, ким оҕо эрдэҥиттэн доруобуйата кэһиллилээх төрүүр, ким эчэйи ылар, араас быһылаанга түбэһэр, ыалдьар. Онон бары өттүттэн өйдөөн-өйөөн нэһилиннээ бу араҥатыгар көмө оңоруохха наада ди саныыбын.

Билигин үлэлиир саастаах инбэлииттэр пенсияларын алын кээмэйэ барыллаан 6 тыһ. солк тэннэрэр. Онтон группатыттан көрөн, стажтаах, иитимнээх буоллабына үрдүүр. Үлэлээбэт инбэлиит пенсияга прожиточнай минимумна тийбэт буоллабына социальнай харалта управлениета пенсиятын прожиточнай минимумна тэннээн биэрэр. Бу кээмэйэ билигин 9541 солк тэн-

нэһэр. Бу, биллэн турар, күннээҕи ороскуоту саппат, онон үлэлиир кыахтаах дьон төһө кыалларынан эбии дохуот киллэрэ сатыыллар.

Билигин Нам улуһун дьарыктаах буолуу киһинигэр 20 инбэлиит учуокка турар, онтон 9 дьахталлар, 11 – эр дьон. 10 киһи Нам сэлэһиннэтин олохтоохторо, атыттар улуус нэһиликтэригэр олороллор. Инбэлиит үлэ көрдөөн дьарыктаах буолуу киһинигэр учуокка турарыгар булгуччу МСЭ комиссиятын ааһан анал реабилитация программатын (ИПР) оңотторор. Бу ИПР-га киһиэхэ ханнык усулбуйаалаах үлэ барсарын, доруобуйатын туругунан туох хааччах баарын туһунан суруллар.

Дьарыктаах буолуу киһинигэр инбэлииттэри кытта үлэ маннык хайыскаларынан ытыллар:

Бастатан туран, тэрилтэлэргэ үлэ миэстэтин квоталааһын. Бу республика сокуона 2012 сыллаахха бэс ыйын 26 күнүгэр №1093-З №1079-IV ылыллыбыта. «О квотировании рабочих мест для трудоустройства граждан, испытывающих трудности в поиске работы, в РС(Я)» диэн ааттаах. Сокуон чэрчитинэн 100-тэн тахса үлэһиттэр тэрилтэлэр үлэһиттэрин уопсай ахсааннарыттан 2% үлэ миэстэтигэр инбэлииттэри ылыахтаахтар. Бу

сокуон биһиги улууспутугар 100-тэн тахса үлэһиттэр 4 тэрилтэҕэ сыһыаннаах: 2 №-дээх профессиональной лицей, Намнааҕы педагогическай колледж, кини балыһа, «Намкомунтэллоэнерго» ХЭТ. Уопсайа улууска 25 үлэ миэстэтэ квоталаммытыгар, 21 киһи үлэли сылдьар. Билигин туругунан инбэлииттэргэ аһаҕаһыт квотаны 2 тэрилтэ толору тутуһан үлэлиир-хамныыр.

Иккиһинэн, инбэлииттэри профессиональной үөрэххэ ытыахпыттын сөп. Ол курдук, обувщик, иистэннэн, маникюр маастара, талаһынан, сылгы сиэлинэн өрүү, «Компьютерный дизайн», «Основы предпринимательской деятельности», оператор ЭВМ куурустарыгар ынгырабыт. Урукку сыллары ылан көрдөххө, 2013 с. – 9 киһи, 2012 с. – 13, 2011 с. – 11 киһи куурустарга үөрөммүт. Хомойуох иһин, үөрэнэн да баран үлэ буллалара ыарахан, онон бэйэлэрэ өңө оңорон дохуот киллэриэхтэрин сөп. Бу сүүн төрүөтэ үксүн үрдүк, орто анал үөрэхтэр суох буолан специалист быһытынан үлэ булбаттар, онтон квалификацияланна суох үлэҕэ доруобуйаларын туругунан кыайан үлэлээбэттэр.

Үһүс программа анал үлэ

ҮЛЭЛИЭХТЭРИН НААДА

миэстэтин тэрийии буолар. Бу программаҕа хозяйствующай субъектар, ол аата урбаанныгытар, бааһынай хаһаайыстыбалар, араас обществолар, товариществолар уо.д.а. кыттыахтарын сөп. 1 группалаах инбэлииткэ үлэ миэстэтин тэрийэр буоллахтарына 105 тыһ. солк., 2 группа – 85 тыһ. солк., 3 группа – 63 тыһ. солк. көрүллэр. Тэрилтэ үлэ усулбуйатын тэрийдэҥин уонна онно инбэлиити үлэҕэ ылыабына, ороскуотун толуйарга төлөнөр. Ол курдук, анал оборудование, мебель, кондиционер, үлэлиир сиригэр ремонт, перепланировка оңотторуон сөп. Улууска бу субсидияны тыһыар анал комиссия тэриллибитэ. Тэрилтэлэр үлэ миэстэтин тэрийэхтэрин иннинэ сайаапка түһэрбитэринэн үлэлибит. 2013 сыллаахха бу программанан 3 үлэ миэстэтэ тэриллибитэ. 1 киһи такси сулуспатыгар диспетчеринэн үлэҕэ киирбитэ, 2 киһи «Намкомунтэллоэнерго» ХЭТ үлэҕэ ылыбыттара. Ол гынан баран кэлин доруобуйатын туругунан сөп түбэһэр, үлэлиэн баҕалаах инбэлиит көстүүнэ, 1 үлэ миэстэтэ сарбыллыбыта. Бу сылга эмиэ 3 үлэ миэстэтэ тэрилиннэ, онтон 1 киһи приемщиһынан чааһынай прачечнайга үлэлиир, 2 киһи баанньыкка банщиһынан үлэлиир

киирбиттэрэ.

Ону таһынан «Трудоустройство граждан, испытывающих трудности в поиске работы» диэн программа баар. Бу программанан тэрилтэлэр, урбаанныгыттар 1 ыйга үлэҕэ ылыахтарын сөп. Онон кийтэн 2380 солк. материальной көмө оңоһуллар. Уопсайа бу программанан 2013 с. – 5 киһи, 2012 с. – 3, 2011 с. – 1 киһи үлэлээбиттэр.

Биллэн турар, кумааһыга суруллубутун курдук барыта судургу буолбат. Программаларбыт өр соҕус хамсыыллар, сөбүлэһиннэриитэ өр ааһар, докумуон хомуйарга биһиги тэрилтэлэрибт ыарахаттары көрсөллөр. Өссө биир проблеманан үлэлиэн баҕалаах уонна үлэтигэр ИПР рекомендацията сөп түбэһэр киһини булар ыарахаттардаах. Холобура, ИПР рекомендациятыгар үксүн кэриэтэ уборщиһынан, харабылынан, вахтерунаан, диспетчеринэн үлэлиэхтэрин сөп диэн суруллар. Ол курдук, быйыл кийн баанньыкка үлэһити буларбыт күчүмэҕэйдэх этэ. Ол да буоллар бу программалар син биир үлэлиэхтэрин наада ди саныыбын.

Инна СИВЦЕВА, дьарыктаах буолуу киһини салайааччыта

Күннэтэ көрөр дьоммут

Улууска спорт сайдытыгар уонна ыччат спорка сыстарыгар бэйэлэрин кылааттарын киллэрбит, күүстээх сырларын уурбут дьон аһыйаа суохтар. Олортон биридэстэрэ нэһилиэк оскуолатыгар, Намнаабы оҕо спортивной оскуолатыгар өр кэмнэргэ үлэлээбит норуот үөрэҕиритин туйгуна, көңүл тустууга спорт маастара, дуобакка спорт маастарыгар кандидат, I-кы разрядтаах волейболист Федоров Денис Степанович атырдык ыйын 10 күнүгэр 70 сааһын туолар.

Денис Степанович 1944 сыллаахха атырдык ыйын 10 күнүгэр Бөтүг нэһилиэгэр холкуостаах дьэ кэргэнигэр күн сирин көрбүт. Оҕо сааһа төрөөбүт-үөскээбит сиригэр ааспыт. Бөтүг 8 кылаастаах оскуолатын бүтэрэн баран, Нам орто оскуолатыгар кэлэн 11-с кылааһы бүтэрэр. 1963 сыллаахха оскуоланы бүтэрээт да армияга сулууспалыыр сааһа буолбутугар, доруобуйан эпшиэттэспэт дьэ ытымаары гыммыттарын, бэйэтин баҕатынан, армияга хайаан да барабын дьэ сибээс сулууспатыгар түбэһэн 3 сыл сулууспалаабыт. Сулууспатын кэмигэр хара маннайгыттан доруобуйатын көнөрүөһүгэр спорт бары көрүгүнэн күүскэ дьанырдаахтык дьарыктанан, эрчиллэн араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ ситиһиллээхтик кыттыбытын грамоталара туоһулууллар.

Ийэ дойдутугар ытык иэһин төлөөн баран СГУ-ка физико-математической факультета үөрэнэн, учуутал идэтин баһылаан, Модут оскуолатыгар физика уонна математика предметтэрин учууталынан үлэтин саҕалаабыт. Онтон 1973-1977сс. Хамафатта орто оскуолатыгар үрдүк таһаарылаахтык үлэлээн баран, 2 сыл Түбэ 8 кылаастаах оскуолатыгар директордаабыт. Түбэ оскуолатыгар директордык сылдьан үөрэнээччилэргэ 60 миэстэлээх аһыыр сир онорон, «Холбос» потребсоюзтан ас астыыр оборудовани, остуол, олоппос атылаһаан үөрэнээччилэр итии аһылыгы аһылырларга усуллубуйа олохтообут. Ону таһынан, кабинетнай систиэмэни тэрийбит киһинэн буолар.

1981 сылтан саҕа тэриллэн эрэр очнай-заочнай оскуола директорунан ананан коллективин кытта биригэ түмэһинэр оскуола тупсарыгар, үөрэнээч-

лэспит оҕолорго бириестэри, грамоталары ылар кыахпыт суоҕа. Ол иһин тэрилтэлэртэн күрэхтэһиилэргэ спонсорство көрдөспүпүтүгэр бары көмөлөнөнөр, сыллаабы былааммытын толорон мунгура суох махталбыт, үөрүүбүт-көтүүбүт үксээбитэ. Мантан сизттэрэн үөрэх дьыла бүтүүтэ, от-мас тыллыта оҕолорго ыһах тэрийбитим. Ыһахха оҕолор күүрээһинээхтик күрэхтэһэн, дуоһуя сыһыанан сайынгы сыһыаланнарыгар тарҕаспыттара. Бу кэмнэргэ спортивной оскуолаттан кынатанан Вася Прокопьев дуобакка Аан дойдутаабы кылаастаах спорт маастара буола үүммүтэ уонна Ганя Слепшов көңүл тустууга спорт маастарын нуорма-

лар турнирдарга Союз чемпионун Вячеслав Карповы, тустууга Аан дойдутаабы кылаастаах спорт маастарын, Белоруссия

Араас сылларга дуобат сайдарын туһугар федерацияга 17 сыл устата үлэлээн-хамсаан, элбэх сыратын ууран туран араас

СПОРТ САЙДЫТЫГАР КЫҤАМНЬЫТЫН УУРБУТА

чилэр сайдалларыгар таһаарылаахтык үлэлээбиттэр. Онтон 1986 с. Нам 2-с №-дээх оскуолатыгар директордык сылдьан оҕо спортивной оскуолатыгар директору солбуйааччынан көһөр. Ол кэнииттэн салгыы өр кэмнэргэ оҕо спортивной оскуолатыгар директордаабыт. Бу оскуола үлэлиир сылларыгар араас таһымнаах күрэхтэһиилэри тэрийэн ыһыпыт. Онтон биир түгэни Денис Степанович манньк ахтар: «1996 сыллаахха бюджетка олох харчы көрүлүбүт бириэмэтэ буола сылдыбыттааҕа. Үөрэх бириэмэтин кэмигэр, былаанынан хайаан да 13 күрэхтэһии ытыллыахтаах этэ. Онно бары көрүгүнэритигэр миэстэ-

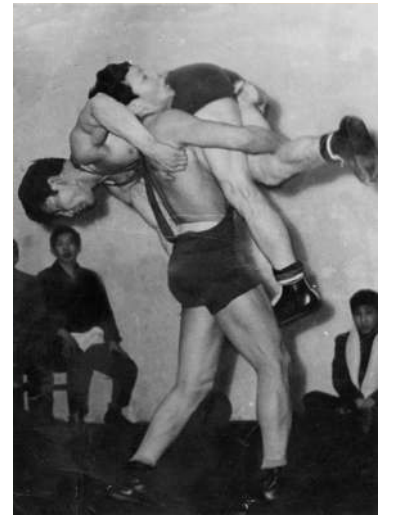
тын толорон республикага хаста да чемпионнаабыта».

Денис Степанович 1998 сылтан икки сыл үөрэх управлениетыгар оҕо эт-хаан өтүгүнэн сайдытыгар методичынан уонна сэрэхтээх буолууга инспекторынан үлэлээбит.

Д.С. Федоров спортсмен бэрдэ. Ол курдук, армияттан кэлээт даҕаны тустуунан умсугуйан туран утумнаахтык дьарыктаммыт. Үөрэнэр сылларыгар СГУ-ка буолар турнирдарга иннин кимиэхэ да биэрбэккэ 5 сыл устата чемпионнаабытын араас элбэх мэтээллэрэ, грамоталара бигэргэтэллэр. Республикага таһымнаах Н. Тарскай бириһигэр ытыл-

чемпионун Прокопий Шестакову кытта көбүөргэ көрсөн кинилэр кэнилэриттэн иккитэ үрүн көмүс мэтээл хаһаайына буолбут. 1971 с. Дьокуускай куорат аһаҕас турнирыгар Европа чемпиона А. Матвеевы кытта тустуулары республика бары күүстээх маастардара бары киирситтэр. Бу турнирга ыйааһын түһэрбэт буолан олус холкутук тустан 3-с миэстэ буолан маастар нуорматын толорбут. 1973 с. Намга ытыллыбыт Н. Тарскай зональнай күрэхтэһиитигэр улаханнык оһоллонон тустуунан дьарыктанара тохтообут.

Хамафатта оскуолатыгар учууталыыр кэмигэр ыччаты волейболга эрчийэн 1974 с. улууска 3 миэстэ буолбуттар. Бэйэтэ улуус сүүмэрдэммит хамаандатыгар оонньоон 1976 с. республикага «Урожай» общество бастыыр иһин Өлүөхүмэҕэ буолбут күрэхтэһиигэ күүстээх хамаандалары кытта киирсэннэр 2-с бочуоттаах миэстэни ылбыттар. Онтон Түбэҕэ үлэлиир кэмигэр ыччаты түмэн эмиз волейболга эрчийэн улууска 3 миэстэ буолааларын ситиспит. 80-с сылларга Намга тэрилтэлэр икки ардыларыгар маассабай күрэхтэһиилэри тэрийэн волейбол сайдыбыта. Онон волейболга село хамаандата 7 сыл устата кыайылааһынан сылдыбыт. Бу кэмнэргэ Денис Степанович спорка саамай күннээн сылдыбыт кэминэн аабынар.

таһымнаах күрэхтэһиилэри тэрийэн кэллэ. 1979 с. Денис Федоров дуобакка улуус чемпиона буолбут. Өр сылларга нуучча дуобатыгар спорт маастара Розалия Николаевнаны кытта Нам селотун хамаандатын аатыттан кыттан иннилэрин кимиэхэ да биэрбэтэхтэрэ.

Иллээх дьэ кэргэн аҕа баһылыга, үс оҕо амаар аҕата, сэттэ сиэн таптааллаах эһэтэ Денис Степанович ити курдук улууска спорт сайдарыгар, оҕолор, ыччаттар спорка сысталларыгар бэйэтин күүһүн-күдэҕин, кыһамньытын ууран туран күүскэ үлэлээбит киһи буолар.

С. АРГУНОВ
(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

Хааччыны айгэтигэр

Быйыл улууспут иһинээҕи автобус сырыыта 50 сылын туолар. Бу автобус дьону таһыта 1964 сыллаахха атырдык ыйын 8 күнүгэр саҕаламмыта, биһиги Уус-Алдан улуунун кытта холбоһон Среднененской сельскэй Райсовет исполкомун протокола буолар. Манна этэллэринэн исполком атырдык ыйын 15 күнүгэр (автобус реестригэр тахсыбыта 7 күн буолбутун кэннэ тахсыбыт) мунһаҕар «Об открытии автобусного маршрута по Намской зоне» дьэ 21-с нүөмэрдээх боппуруос көрүлүбүт уонна нууччалык тыһынан тустаах быһаары ылыллыбыт.

«Исполком РайСовета РЕШАЕТ:

1. В удовлетворение просьбы трудящихся Намского района с 8 августа утвердить маршруты движения автобуса: **НАМЦЫ-ХАТЫРЫК, ХОМУСТАХ И ГРАФСКИЙ БЕРЕГ.**

2. Утвердить начало движения автобуса:

- Отправление в Хатырык с 10 ч. 25 м.
- Отправление из Хатырыка с 12 ч. 05 м.
- Отправление в Хомустах с 13 ч. 47 м.
- Отправление из Хомустаха с 14 ч. 39 м.

В воскресенье, среду и пятницу установить движение ав-

УЛУУСКА АВТОБУС 50 СЫЛ СЫРЫТТА

тобуса «Намцы-Графский Берег» с 14 ч. до 14 ч. 30 м. В эти дни автобус в Хомустах отправлять с 15 ч.

3. Обязать Намскую Коммунальную контору (т. Протопопова И.Н.) выделить для стоянки автобуса ЯПАХ один бок.

4. Обязать отдел строительства и ремонта дороги Исполкома Райсовета (т. Охлопкова П.В.) привести в порядок дороги по маршрутам движения автобусов в соответствии данным ре-

шением установить столбики с навешиванием знаков на местах «Остановки автобуса».

5. Оплату за проезд установить в соответствии с расписанием по соответствующим тарифам.

50 сыллааҕыта олохтоох маршруттарга дьон «тумустаах этэ» дьэ ааттыр ЯПАП автобуна үлэтин государственнай бюджет суотугар саҕалаабыта. Кырдыаҕастар «оччо-

лорго билиэт сыаната Намтан Хатырыкка дьэри 18 кэппиэйкэ этэ» дииллэр. Онтон 90-с сыллардаабы кризис государственной бюджеты эмсэбэлэтэн олохтоох пассажирскай транспорт ситэ үбүлэммэккэ ыһыллан барбыта. Улуус бюджетыгар үп тийбэт этэ, онон 1996 сылтан ылата биир дойдулаахпыт, «Кэскил» б/х салайааччыта Кузьмин А.А. чааһынай үбүн туһанан улууспутугар «Айан» дьэ ХЭТ олохтоох маршруттарынан автобустары сырытыннарбыта. 2003 сыллаахтан ыла «Айан-Транс» дьэ тэрилтэ биер дойдулаахпыт, Ил Түмэн депутата, «Колми» САО генеральной директора Румянцев Н.И. көмөтүнэн үөскээбитэ. Быйыл «Айан-Транс» улуус иһигэр күн аайы үстүүтэ Намтан хоту уонна соҕуруу нэһиликтэргэ дьону таһарыттан ордон өссө нэдиэлэҕэ иккитэ сылдыр «Нам-Түбэ» дьэ саҕа маршруту арыйда. Ветеран үлэһиттэртэн, 1978 сыллаахтан автовокзалы иккис дьэ онгостубут Местникова Т.Т. билигин даҕаны үлэлиир – автовокзал сибэккилэрин бэрийэр. Дьокуускайдаабы ПАП билигиттэн барбытын кэннэ билингээннэ дьэри үлэлиир суоппардар аһааннарыгар Афанасьев В.П.

уонна Неустроев В.Н. бааллар. Олохтоох автобус тэрилтэтин ким тэрийэн үлэлэтэр дьэ этэххэ, учредителлэрэ Румянцев Н.И. уонна Афанасьев В.П., кини директор эбээһинэһин эмиз толорор. Гендиректор Румянцев М.И., механик Румянцев Г.И., старшай суоппар Зубов А.И. Билигин барыта 10 суоппар 8 «ПАЗ» автобуһу, 1 Газель» микроавтобуһу уонна 1 газозаправщик массынан сүүрдэн сыла 107 тыһыынча пассажиры таһаллар. Тэрилтэ былырын саҕа автовокзалламмыта, Саха сирин норуоттары VI спортивной ооньуулары курдук заказной реестрин аһаана эмиз кырата суох, билигин сайдан 45 киһини үлэнэн хааччыан олоһор. Биһигини улууспут иһигэр уонна Дьокуускайга тийэ таһар автобустарытын сүүрдэр «Айан-Транс» тэрилтэҕэ сайдылаах суолу уонна ситиһиллээх үлэни баҕарабыт.

А.В. КИРИЛЛИН,
М.К. Аммосов аат. СР
государственной
историятын музейын
директора

Хаартыскаҕа: гендиректор Румянцев М.И., суоппардар Охлопков И.А. уонна Зубов А.И.

Кэпсиэхпин баҕарабын

Аҕыйах хонуктааҕыта Аммосов уулуссата сырдатыйлына. Бу уулусса олобуртум быйыл 55 сылын туюлар. Саамай кырдыаҕастара буоларбынан сибээстээн ахтан-санаан ааһахпын баҕарабын.

Сэбиэскэй былаас саҕана райком, райсовет салайан олобурт дьонобут. Ол үлэһиттэрэ үксүлэрэ бу биһиги уулуссабытыгар олобурттар. Бу уулуссаҕа 55 сыл олобурт кырдыаҕастар үһүөбүт: Татьяна Михайловна Оконешикова, Илья Лазаревич Еремеев уонна мин.

Бу манна олобурттары төһө билэрбинэн суруйарга сананым. Бүтүн уулусса дьон бары бэйэ-бэйэбитин билсэр-көрсөр этибит. Бары да иэл-тиэл саастаах, үп-үһүн угуюхтаах, үрүн-хара үлэһит диэн араарбат үтүө санаалаах, эйбэс майгылаах, сырдыгынан сыдыайар дьон этилэр.

Охлопков Николай (Көтүүкэ) райпотребсоюз ыскылаакка үлэһитэ. Саввин Никифор (Миһээн) Аҕа дойду сэриитин кытыгылааҕа, кэргэнэ Балааҕыс, МСО харабыла. Трифионов Илья Федотович – райсовет начальнига, кэргэнэ Татьяна Ивановна, роно кыл. бухгалтер. Протопопов Данил Софронович – райсовет председателэ. Уопсайынан райсовет председателлэригэр ананан тутуллубут дьыэ этэ. Куоракка көспүттэригэр Трифионовтар көһөн олобурттар. Кинилэр онуларыгар Макаров Григорий Алексеевич, коммунальнай хаһайыстыба начальнига, олобурта. Сивцев Михаил Алексеевич – роно сэбиэдиссэйэ, кэргэнэ Елена Дмитриевна – учуутал, олохтоох хаһаакка корректордаабыта. Турнина Анастасия Егоровна – учуутал, кэргэнэ Ильин Илья – культура отделын сэбиэдиссэйэ, эдэр сааһыгар олохтон барахтаабыта. Юрий Степанович, Светлана Львовна Сивцевтар – учууталлар. Афанасий Андреевич Протопопов – культура отделын сэбиэдиссэйэ, кэргэнэ Мария библиотекер.

Аллара 4 квартиралаах сана дьыэ тутуллан бүтэн эрэрэ. Бүһпүтүгэр Попов Николай Спиридонович – тутуу начальнига,

кэргэнэ Ольга Саввична, библиотека үлэһитэ, Габышева Елена Николаевна – химия учуутала, Павлов Михаил Михайлович – милиция начальнига, кэргэнэ Зинаида, медсисэстэрэ, Алексеев Георгий, райкомҕа кылгастык үлэлээбитэ, Рожин Николай Федорович – райсовет секретара, кэргэнэ Наталья Егоровна, учуутал, буолан олобурттар.

«Чолбон» миэстэтигэр эргэ райпотребсоюз уопсайа турбута. Пестряков Проня – РАЙТОП рабочайа, кэргэнэ Катя остолобуойга кондитерскайга үлэлиирэ. Даниловтар (Мамакай) – Старостин маҕаһыныгар рабочайа, кэргэнэ Ксения, остуорас. Калугиннар – райпо үлэһиттэрэ.

УУЛУССАБЫТ КИЭН ТУТТАР ДЬОНО

Эргэ пекарня турбутун көтүрбүттэрэ. Ол онугар быткомбинат уопсай дьыэ тутуллубута. Оно Ушницкай Майя, Ильина Майя, Винокурова Мотя – иистэнньэнигэр олобурттар. Биридди квартирага Новгородова Софрон атах таҕаһыгар, кэргэнэ райпотребсоюзка үлэлиирэ. Новгородова Василий Михайлович стройучаастакка столлардаабыта, уулуссатын 4 квартиралаахтарын, 1962 с. тутуллубут 2 этээстээхтэр түннүктэрин холуодалара, түннүктэрэ, ааннара ба-

ры кини илиитинэн ааспыттара. Кэлин суопардаан контейнер массивынанан 2 №-дээх оскуола таас матырыяалын барытын таспыта. 1961-62 сс. үлэбэ киирбитэ. Кэргэнэ Новгородова М.Ф. – учуутал. Новгородова Михаил Тимофеевич – киносеть директора, Аҕа дойду сэриитин кытыгылааҕа, 2 Кыһыл Сулус уордьяннаах аҕата олобурта. Сэргэстэһэ дьыэлээбэ. Семенов Николай Петрович – сельсовет председателэ, кэргэнэ быткомбинат бухгалтера. Ба-

рашков – райком үлэһитэ. Кэлин Акимовтар – учууталлар көһөн кэлбиттэрэ, билигин Христина Никифоровна олобурт.

Дьыэ кэннигэр кып-кыра водокачка будкатын туттуттара. Онтон кэлэн харчыга уу ыларбыт. Наһаа да абыранан олобуртуппут. Ити Макаров Григорий Алексеевич коммунальнайга үлэлииригэр, оччотооҕуга уу баһар массына аҕыйаҕа. Онон онно-манна водокачка бөҕө.

Аллара 4 кв. тутуллубуттара. Онон Макаров Гр. Алекс. көһөн кэлбитэ. Коммунальнайга начальниг. Кини онугар Оконешиников Иван Иннокентьевич, физика, математика учуутала, кэргэнэ Татьяна Михайловна начальнай кылаас учуутала. Григорий Алексеевич кэргэнэ Варвара быткомбинатка атах таҕаһыгар үлэлээбитэ. Пухова Люся сберкассаҕа үлэлиирэ. Крылов Петр Гаврильевич прокурор, кэргэнэ Зоя Петровна учуутал. Рехлясов Афанасий архитектор, кэргэнэ Варвара Иннокентьевна харах ырааһа. Попова Анна Васильевна маслосавадка үлэлиирэ. Егоров Иван (Көһө Егоров) олохтоох хаһаакка үлэлиирэ. Лукин Василий райком үлэһитэ, кэргэнэ Пана быткомбинатка бухгалтердыра. Виктор Николаевич Петров 8 кылаастаах оскуола директо-

ра, кэргэнэ Матрена Васильевна райсовет председателин солбуйааччы. Адамов Герасим Герасимович прокурор. Кэлин Илья Лазаревич Еремеевтар, агроном, кэргэнэ Татьяна Ксенофонтовна, райком үлэһитэ көһөн кэлбиттэрэ. Онтон райпотребсоюз ыскылаатчыта, кэргэнэ Мотя атыһыт. Ушницкай Петр Афанасьевич математика учуутала, кэргэнэ Целагея Николаевна учуутал. Старостин Егор райпотребсоюз кыл. бухгалтер, кэргэнэ Варвара эмиэ бухгалтер.

Наммытыгар 6-с спортивной оонньуулар буолбуттара. Аҕыйах ый иһигэр барыта

санардылына. Наммыт тубуста. Суолбут барыта асфальтанна. Урут имик-симик, онно-манна аҕыйах лаампалар сырдатар буоллахтарына уулуссаларытыгар куораттыы онгоуулаах хас харды айы электрчество уота сандаарар.

Эргэ 1962 с. тутуллубут дьыэлэригэр бүрүллэн, эргэ почтабыт, киһээнги оскуола, милиция дьыэлэрэ көтүрүллэн олус да үчүгэй кестүүнү бийрдилэр. Манна барытыгар куораттан кэлбит устудуон оҕолорго, кинилэри салайбыт-дьаһайбыт администрация эдэр үлэһиттэригэр барҕа махтал.

Үрүн дьыэттэн почтаҕа быһа барар ыраас сир турбута, уулаах-хаардаах этэ. Билигин көрүр, хайдах курдук тубуста, киирэйдэ! Сынньанан олобурго ыскамыйкалардаах, күнү быһа үлэли турар фонтаннаах, дууһа сынньанарыгар араас «Нөрүөн-нөрүгү» дьин сурук таһаарар сибэкки дьөрбөлөөх болуосса баар буолла. Фонтанын алдыапакка, көрөн-истэн харахытын сынньатыабын, харыстыабын!

Намын олохтоохторо, кыратыттан кырдыаҕаһыгар тийэй, кэрэ кестүүлээх Наммытын өрө тардан, ыраастык тутан, эйэлээхтик, түмсүүлээхтик олоруобун!

М. НОВГОРОВО

Ытыс буор онугар

Бу дьыл кулун тутар 12 күнүгэр А. Шестаков аатынан кулупка Е.В. Соколова кэриэһигэр Нам улууһун оҕолорун икки ардыларыгар Олонхо күрэхтэһиитэ буолан аастыта.

1991 сыллаахха Ефросинья Васильевна Намнааҕы пионердар дьыэлэригэр фольклорнай куруһуок салайааччытынан үлэли кирибитэ. Бу үлэбэ Ефросинья Васильевна ис сүрэхтитэн хас биридди оҕо бэйэтин сахатын тылын эгэлгэ кырааскатын этигэр-хааныгар ингэринэн, сахатын тылын баайынан киэн туттарын туһугар үлэтин олонхоттон саҕалаабыта. Ефросинья Васильевна 18 сыл «Оҕо түөлбөтигэр» үлэлэн бэйэтин туһунан умнуллубат өйдөбүлү хаалларбыта.

Олонхо биһиги сахабыт норуотун культуратын сүрүн баайы буолар. Онон Ефросинья Васильевна олонхо тылынан оҕолору тулалыыр эйгэни ураты хараһынан көрөн мындырдык хоһуйан, айылҕа эгэлгэ кырааскатын тыл күүһүнэн ойуулаан, сахабыт тыла мугура суох баайын оҕолорго тириэрдэн Олонхо абыланар тардан төһөлөөх оҕону иитэн таһаарыта буолуой?

Саха норуота биэр улахан-нык ытыктыыр, кини талааныгар сүгүрүйэр, саха литературатын төрүттэспит суруйааччылартан бириддэстэрэ П.А. Ойуунускай 100 сааһын бэлэтиир сылбытыгар 1993 сыллаахха сайын Тааттага улахан республикатааҕы ыһах ытыктылыбыта, манна Ефросинья Васильевна итиллээччигэ Дьячковскай Саша «Дьулуруйар Ньургун Боотур» олонхоттон быһа тардан олонхолоон, кыайылаах тахсан Дипломунан уонна Франция

ОЛОНХОНУ ОЛУК ОҢОСТОН

Париж куоратыгар баран туойар чизэскэ тиксэр путевканын наҕараадалаабыта. Бу Ефросинья Васильевна улахан ситиһиитэ этэ. Ол кэнниттэн республикатааҕы радионан П.А. Ойуунускайга анаан оҕолор ортолоругар олонхоҕо күрэх биллэригэрэ. Бу күрэххэ кини итиллээччигэ Барамыгина Ира «Дьулуруйар Ньургун Боотур» олонхоттон быһа тардан туойан кыайылаах тахсыбыта, онон эмиэ Парижка барар босхо путевканын наҕараадаланан, онно тийиэн сахалыы туойар чизэскэ тиксидитэ. Онон бу сылга икки оҕото республикаҕа кыайылаах тахсан Ефросинья Васильевна билбитэ - саха оҕото олонхону үчүгэйдик ылынарын.

1992 сыл ахсынны 30 күнүгэр Үөрэх министрвотын экспериментальнай комиссиятынан биһиргэтиллэн Пионердар дьыэлэрэ «Оҕо эйгэтин Түөлбөтин» аатын ылынан үлэтин саҕалаабыта. Манна сүрүн оруолу Ефросинья Васильевна фольклорнай куруһуокка ылбыта. Фольклорнай куруһуок «Дьырылыатта» диэн фольклорнай ансамблга кубуллубута. Фольклорнай ансамбль инники өттүгэр оҕо олонхо театрын статуһун ылан үлэлиир сыал-сорук туруоруммута.

Ефросинья Васильевна үлэтин сүрдээх хоннохтоохтук саҕалаабыта. Оҕолор олонхону чугастык ылыналларын туһугар театриализованнай олонхоспектакллары туруора, оннук П. Ядрихинскай – Бэдьээлэ «Дьырыбына Дьырылыатта кыыс бухатыыр» диэн олонхотун туруоран дьон-сэргэ сэнэриитин ылбыта. Бу олонхону куорат телевизорунан көрөн дуохуйууну

ылан турардаахтар.

2001 сыллаахха Ефросинья Васильевна 10 сыллаах үлэтин түмүгүнэн үс күннээх «Оҕо уонна олонхо» диэн республикатааҕы научнай-практическай конференция ытыктылыбыта. Бу конференция туһунан «Кэскил» оҕо республикатааҕы хаһыатын корреспонденда Николай Васильев 2001 сыл кулун тутар 16 күнүгэр «Кэскил» хаһаакка киэнник тэнитэн суруйан турар. Бу конференция республика араас мунуктарытан төрүт культураны үөрэтэр учууталлар, учуонайдар, оскуола оҕолоро кэлэн кытыһыны ылан бэрт элбэҕи билэн-көрөн барбыттарын туһунан санааларын үлэстибиттэрэ. Конференция кытыгылаахтара Ефросинья Васильевна махталларын биллэригэрэ.

Ефросинья Васильевна улуу Лена эбэбит холкутук долгуһууа уста сытарын курдук сүрдээх киэн-холку майгылаах, муударай өйдөөх, хаһан да кыһырбат, өрүүтүн наһаа истин мичээрдээх оҕолору көрсөн үлэлиирэ. Киниэхэ хас биридди оҕо миннигэс, кэрэ, ол иһин да оҕолор киниэхэ тартаран дьарыктанан, олонхо абыланар ылларан эрдэхтэрэ. Кини үөрэспит оҕолоро билигин республикаҕа биллэркөстөр миэстэни ылан үлэлиэхамныы сылдыалларыттан кини эрэ үөрэр, онтон аҕыйаҕы ааттаахха Белоусов Жора Дьокуускайдааҕы телевидение «Харах дэлыгар» биэриини таһаарылаахтык ыта сылдыар, тыла-өһө баай. Дьячковскай Саша – Саарын республикаҕа биэр биллэр ырыаһыт-тойуксут, Лукин Александр телевидение-

«Көрдүм ини, иһиттим ини» диэн биэриини баай тыллаах-өстөөх, туюхтан да иннибэккэ-толлубакка холкутук ыгытарын көрөн үөрэбин эрэ. Бу Ефросинья Васильевна үөрэспит үөрэбэ таах хаалбатаҕын көрдөрөр. Ити курдук, бэрт элбэх оҕо олонхо нөнүө саха культуратын дьириник үөрэтэн дьухтай өттүнэн сайдан, дьингээх сахалыы майгылаах киһи эрэ сэнгээрэр, ытыктыыр саха эдэр ыччата буола улаатан бу орто дойдуга сөптөөх миэстэлэрин булан үлэлиэхамныы сылдыаллар. Кинилэр Ефросинья Васильевна аатын өрүү үрдүктүк тутан өйдүүсаныы сылдыахтара.

Хомойуох иһин, киһи бу орто дойдуга букатын кэлбэт. Ефросинья Васильевна ыраахан ырыыттан 2010 сыллаахха бу орто дойдуттан барахтаабыта. Кини билигин үлэлээбит үлэтин үөрэспит оҕолоро салгыыллар. «Олонхону олук оҕостон» диэн Ефросинья Васильевна кэриэһигэр анаан оҕолор икки ардыларыгар олонхо күрэхэ сүрдээх истинник барда, салайан ытыттылар кини итиллээччигэ Владимир Сыромьятников уонна кини үлэтин утумнааччы Елена Иванова. Олонхо күрэхэр 12 оҕо кытыһына, 3 кылаастан 8 кылаас оҕолоругар дьылы уонна биэр детсад оҕото. Хас биридди оҕо олонхотун сүрдээх истинник толордо, үксүлэрэ П. Ядрихинскай «Дьырыбына Дьырылыатта кыыс бухатыыр» олонхоттон быһа тардан толордулар. Бу күрэх оҕолор олонхону ис сүрэхтэриттэн ылыналларын көрдөрдө.

Дьүүлүүр сүбээ норуот ырыаһыта, Нам улууһун ытык киһитэ К.Н. Тихонов, Намнааҕы

олонхо ассоциациятын эппиэттиир секретара С.Н. Лукина, Намнааҕы культура управлениетын сүрүннүүр специалиһа С.А. Орлова уонна «Дьырылыатта» фольклорнай бөлөх выпускаһа, республикатааҕы, Аан дойдугааҕы олонхону толоруука күөн күрэх хас да төгүллээх кыайылааҕа Петя Попов сөптүк дьүүллэн, сыаналаан оҕолор инники өттүгэр олонхону кытта аргыстаан олоххо сөптөөх миэстэни ылаалларыгар бардылар.

Олонхоһут оҕолорго Ефросинья Васильевна аймахтарын ааттарыттан иһпит кыһа Ефросинья Прокопьевна сыаналаах бэлэхтэри туттартаата, ол курдук «Удьуор утумнааччы» номинацияны ылбыт Шелковников Костяҕа стиральной массивына, «көрөөччүлэр биһирэбиллэрин» ылбыт Дьяконов Вася Бетүг оскуолатын 5-с кылааһын үөрэнээччигэ принтер тутан үөрдүлэр-көттүлэр у.д.а. оҕолор бириэстэри ылан Ефросинья Васильевна дьонугар сүрдээгин махтаммытарын биллэрдилэр.

Бу күрэххэ Ефросинья Васильевна детсадтан саҕалаан олонхоҕо үөрэппит-такайбыт, олонхоҕо уһуйбут оҕото Петя Попов учууталын ытыктаан кэлин дьүүлүүр сүбээ үлэһиттэ күрэхти улаханнык сэргэхситтэ.

Е.В. Соколова кэриэһигэр ытыктылыбыт олонхо күрэхэ көрдөрдө - Намга олонхо сөптөөх суолун булбут эбит диэн, инникитин оҕолор олонхону кытта алтыһан дьонун-мааны, үтүө дьон буолан итиллэн тахсыахтара диэн эрэннилэр.

**Э.А. ТИХОНОВА,
РФ үтүөлээх учуутала,
РФ суруналыыстарын
Союһун чилиэнэ, Нам**

Понедельник, 11 августа

05.00 Доброе утро 12+
09.00, 12.00, 15.00 Новости 12+
09.10, 04.20 Контрольная закупка 12+
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.10 Женский журнал 12+
12.20 Сегодня вечером 16+
14.05 Добрый день 12+
15.20 Т/с "Ясмин" 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости 12+
18.50 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время 12+
21.30 Т/с "Личная жизнь следователя Савельева" 16+
23.30 Т/с "Городские пиджоны" 18+

Вторник, 12 августа

05.00 Доброе утро 12+
09.00, 12.00, 15.00 Новости 12+
09.10, 04.10 Контрольная закупка 12+
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.10 Женский журнал 12+
12.20, 21.30 Т/с "Личная жизнь следователя Савельева" 16+
14.20 Добрый день 12+
15.20 Т/с "Ясмин" 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости 12+

17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости 12+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время 12+
23.30 Т/с "Городские пиджоны" 18+
01.25 Х/ф "Опасный метод" 16+
03.15 В наше время 12+

Среда, 13 августа

05.00 Доброе утро 12+
09.00, 12.00, 15.00 Новости 12+
09.10, 04.10 Контрольная закупка 12+
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.10 Женский журнал 12+
12.20, 21.30 Т/с "Личная жизнь следователя Савельева" 16+
14.20 Добрый день 12+
15.20 Т/с "Ясмин" 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости 12+
18.50 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время 12+
23.30 Т/с "Городские пиджоны" 18+

Четверг, 14 августа

05.00 Доброе утро 12+
09.00, 12.00, 15.00 Новости 12+
09.10, 04.10 Контрольная закупка 12+
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.10 Женский журнал 12+
12.20, 21.30 Т/с "Личная жизнь следователя Савельева" 16+
14.20 Добрый день 12+
15.20 Т/с "Ясмин" 16+

17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости 12+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время 12+
23.30 Т/с "Городские пиджоны" 18+
01.30 Х/ф "Уолл-стрит" 16+
03.50 В наше время 12+

Пятница, 15 августа

05.00 Доброе утро 12+
09.00, 12.00, 15.00 Новости 12+
09.10, 04.50 Контрольная закупка 12+
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.10 Женский журнал 12+
12.20 Т/с "Личная жизнь следователя Савельева" 16+
14.20 Добрый день 12+
15.20 Т/с "Ясмин" 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние Новости 12+
18.50 Поле чудес 12+
19.50, 21.30 Точка-в-точка 12+
21.00 Время 12+
23.20 Т/с "Городские пиджоны" 16+
01.50 Х/ф "Обратная сторона полуночи" 16+

Суббота, 16 августа

05.40, 06.10 Х/ф "Во бору брусника" 12+
06.00, 10.00, 12.00 Новости 12+
08.45 М/с "Смешарики. Новые приключения" 6+
09.00 Играй, гармонь любимая! 12+
09.45 Слово пастыря 12+
10.15 Смак 12+
10.55 Валерия. От разлуки до любви 12+
12.15 Идеальный ремонт 12+

13.10 Песни для любимых 12+
15.00 Х/ф "Карнавал" 12+
18.00 Вечерние Новости 12+
18.20 Кто хочет стать миллионером? 12+
19.25 Две звезды 12+
21.00 Время 12+
21.30 Сегодня вечером 16+
23.10 КВН. Премьер-лига 16+
00.50 Х/ф "Любовь и другие лекарства" 18+
02.50 Х/ф "Исчезающая точка" 16+
04.45 В наше время 12+

Воскресенье, 17 августа

06.00, 10.00, 12.00 Новости 12+
06.10 Х/ф "Шальная баба" 16+
08.10 Служу Отчизне! 12+
08.40 М/с "Смешарики. ПИН-код" 6+
08.55 Здоровье 16+
10.15 Непугуевые заметки 12+
10.35 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.15 Идеальный ремонт 12+
13.10 По следам великих русских путешественников 16+
15.20 Среда обитания 12+
16.20 Минута славы 12+
17.50 Куб 12+
18.55 Достояние РЕСублики 12+
21.00 Время 12+
21.30 Концерт Григория Лепса "Самый лучший день" 16+
23.15 Х/ф "Роман с камнем" 16+
01.20 Х/ф "В ожидании выдоха" 16+
03.35 В наше время 12+
04.20 Контрольная закупка 12+

РОССИЯ 2

Понедельник, 11 августа

10.30 Х/ф "Котовский" 16+
12.00, 14.50 Т/с "Такси" 16+
13.00 Панорама дня. LIVE 12+
15.50, 05.05 Эволюция 12+
18.00, 23.00, 04.45 Большой спорт 12+
18.20 Х/ф "Охотники за караванами" 16+
21.55, 07.20 24 кадра 16+
22.25, 07.50 Наука на колесах 12+
23.20 Профессиональный бокс. Вячеслав Глазков (Украина) против Деррика Росси (США). Василий Лепихин (Россия) против Роберта Берриджа (Новая Зеландия) 16+
01.10 Х/ф "Три дня лейтенанта Кравцова" 16+
08.15, 08.45 Угрозы современного мира 12+
09.10 Диалог 12+
09.40 Язь против еды 12+
10.10 Моя рыбка 12+

Вторник, 12 августа

10.35 Х/ф "Котовский" 16+
12.05, 14.50 Т/с "Такси" 16+
13.00 Панорама дня. LIVE 12+
15.45, 05.30 Эволюция 12+
17.35, 22.05, 05.10 Большой спорт 12+
18.00 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Из Швейцарии 6+
22.25 Х/ф "Агент" 16+
01.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Финалы. Из Швейцарии 6+
07.25, 10.10 Моя рыбка 12+
07.50 Диалог 12+
08.20 Язь против еды 12+
08.45 24 кадра 16+

РОССИЯ 2

Среда, 13 августа

10.35 Х/ф "Котовский" 16+
12.05, 14.50 Т/с "Такси" 16+
13.00 Панорама дня. LIVE 12+
15.45, 06.15 Эволюция 12+
16.50, 21.00, 05.55 Большой спорт 12+
17.15 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Ходьба 20 км. Мужчины. Из Швейцарии 6+
18.50 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Из Швейцарии 6+
21.20 Трон 12+
21.50 Большой скачок 12+
22.20 Х/ф "Агент" 16+
01.50 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Финалы. Из Швейцарии 6+
07.25, 07.50 Полигон 16+
08.20 Авианосец 12+
08.45, 09.15, 09.45 Рейтинг Баженова 16+
10.10 Моя рыбка 12+

Четверг, 14 августа

10.40 Х/ф "Котовский" 16+
12.05, 14.50 Т/с "Такси" 16+
13.00 Панорама дня. LIVE 12+
15.45, 06.15 Эволюция 12+
16.40, 20.45, 05.55 Большой спорт 12+
17.05 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Ходьба 20 км. Женщины. Из Швейцарии 6+
18.45 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Из Швейцарии 6+
21.05, 09.10, 21.40, 09.40 Полигон 16+
22.15 Х/ф "Агент" 16+
01.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Финалы. Из Швейцарии 6+

РОССИЯ 2

Пятница, 15 августа

10.20 Х/ф "Путь" 16+
12.05, 14.50 Т/с "Такси" 16+
13.00 Панорама дня. LIVE 12+
15.45, 08.00 Эволюция 12+
16.30, 21.00, 02.10, 05.55 Большой спорт 12+
16.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Ходьба 50 км. Мужчины. Из Швейцарии 6+
21.20, 21.55 Рейтинг Баженова 16+
22.25 Х/ф "Агент" 16+
02.40 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Финалы. Из Швейцарии 6+
06.15 Смешанные единоборства. M-1 Challenge. Из Санкт-Петербурга 16+
08.45 Человек мира 12+
09.40, 10.10, 10.35 Максимальное приближение 12+

Суббота, 16 августа

11.00, 11.30 Максимальное приближение 12+
12.35, 09.50 Мастера 12+
13.00 Панорама дня. LIVE 12+
14.05 Диалог 12+
14.35 В мире животных 12+
15.05 24 кадра 16+
15.35 Наука на колесах 12+
16.00 Рейтинг Баженова 16+
16.30, 19.30 Большой спорт 12+
16.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Марафон. Мужчины. Из Швейцарии 6+
19.35 Х/ф "Земляк" 16+
22.30 Большой спорт. Летние Юношеские Олимпийские игры 12+
22.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Финалы. Из Швейцарии 6+
01.30 Х/ф "Обратный отсчет" 16+
05.15, 05.45, 06.20 Непростые вещи 12+
06.50 Анатомия монстров 12+
07.40, 09.05 За кадром 12+

Синхронное плавание. Команды. Произвольная программа. Финал. Из Германии 6+
03.45 Большой спорт. Летние Юношеские Олимпийские игры 12+
04.40 Профессиональный бокс. Кубань Эрнандес (Куба) против Фирата Арслана (Германия). Бой за титул чемпиона мира по версии IBF. Из Германии 16+
08.00 Эксперименты 12+
09.25 Эволюция 12+
10.20 Русский след 12+

Воскресенье, 17 августа

11.00, 08.10 Человек мира 12+
11.55 Максимальное приближение 12+
12.35 Мастера 12+
13.00 Панорама дня. LIVE 12+
14.05 Моя рыбка 12+
14.35 Язь против еды 12+
15.00 Рейтинг Баженова 16+
15.35 Трон 12+
16.05 Полигон 16+
16.30, 19.15, 04.45 Большой спорт 12+
16.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Марафон. Мужчины. Из Швейцарии 6+
19.35 Х/ф "Земляк" 16+
22.30 Большой спорт. Летние Юношеские Олимпийские игры 12+
22.55 Легкая атлетика. Чемпионат Европы. Финалы. Из Швейцарии 6+
01.30 Х/ф "Обратный отсчет" 16+
05.15, 05.45, 06.20 Непростые вещи 12+
06.50 Анатомия монстров 12+
07.40, 09.05 За кадром 12+

РОССИЯ 1

Понедельник, 11 августа

05.00 Утро России 12+
09.00 Порт-Артур. Мы вернулись 12+
09.55 О самом главном 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 12+
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Вести-Москва
11.50, 14.50, 18.05 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с "Тайны следствия" 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Девчата 12+
16.00 Т/с "Пока станица спит" 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши! 0+
21.00 Т/с "Королева бандитов" 12+
00.40 Аллергия. Реквием по жизни? 12+

Вторник, 12 августа

05.00 Утро России 12+
09.00 Порт-Артур. Мы вернулись 12+
09.55 О самом главном 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 12+
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Вести-Москва
11.50, 14.50, 18.05 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с "Тайны следствия" 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Девчата 12+
16.00 Т/с "Пока станица спит" 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши! 0+
21.00 Т/с "Королева бандитов" 12+
00.40 Черные мифы о Руси. От Ивана Грозного до наших дней 12+

Среда, 13 августа

05.00 Утро России 12+
09.00 Генерал звездных войн 12+
09.55 О самом главном 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 12+
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Вести-Москва
11.50, 14.50, 18.05 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с "Тайны следствия" 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Девчата 12+
16.00 Т/с "Пока станица спит" 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши! 0+
21.00 Т/с "Королева бандитов" 12+
00.40 Душа. Путешествие в посмертие 12+

Четверг, 14 августа

05.00 Утро России 12+

09.00 Запрещенная история 12+
09.55 О самом главном 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 12+
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Вести-Москва
11.50, 14.50, 18.05 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с "Тайны следствия" 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Девчата 12+
16.00 Т/с "Пока станица спит" 12+
18.15 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши! 0+
21.00 Т/с "Королева бандитов" 12+
00.40 Страшный суд 12+

Пятница, 15 августа

05.00 Утро России 12+
09.00 Запрещенная история 12+
09.55 О самом главном 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 12+
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Вести-Москва
11.50, 14.50, 18.05 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с "Тайны следствия" 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Девчата 12+
16.00 Т/с "Пока станица спит" 12+
18.15 Прямой эфир 12+
21.00 Х/ф "Человек-приманка" 12+
00.35 Живой звук 12+

Суббота, 16 августа

05.25 Х/ф "Горячий снег" 12+
07.30 Сельское утро 12+
08.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести 12+
08.15, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.25 Планета собак 12+
09.00 Правила жизни 100-летнего человека 12+
10.05 Моя планета 12+
11.20 Вести. Дежурная часть
11.55, 14.30 Х/ф "Любовь без лишних слов" 12+
15.45 Смеяться разрешается 12+
17.00 Субботний вечер 12+
18.55 Клетка 12+
20.45 Х/ф "Счастливый шанс" 12+
00.35 Х/ф "Золотые небеса" 12+

Воскресенье, 17 августа

06.00 Х/ф "Мы из джаза" 12+
07.45 Планета вкусов 12+
08.20 Смехопанорама 12+
08.50 Утренняя почта 12+
09.25 Свадебный генерал 12+
10.20, 14.20 Вести-Москва
11.00, 14.00, 20.00 Вести 12+
11.10 Про декор 12+
12.10, 14.30 Т/с "Любовь - не картошка" 12+
21.00 "Воскресный вечер" с Владимиром Соловьевым 12+
22.50 Х/ф "На всю жизнь" 12+
00.40 Х/ф "Там, где живет любовь" 12+

НВК САХА

11 августа, понедельник

06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+
07:00 «Сага күн-Новый день» 6+
09:00 «Сага күн-Новый день» 6+
10:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
10:10 «Ыаллылар» 11 серия 6+
10:45 «Мультипарад» 0+
11:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:10 «Телке» 6+
11:45 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Хотун Булүү» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн» 6+
12:30 «Учүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
13:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Эсмеральда» балет 12+
15:00 «К нам приехал...» 12+
16:10 «Туллугум, дыоллоох буол» уус-уран киинэ 12+
17:30 «Полярная звезда» 0+
18:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
18:15 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Хотун Булүү» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» 0+
19:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «То, чего вы не знали» 12+
19:30 «Харах далыгар» ток-шоу 12+
20:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Учүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
22:15 «Молодежный проспект» 6+
23:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+

12 августа, вторник

06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+
07:00 «Сага күн-Новый день» 6+
09:00 «Сага күн-Новый день» 6+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:15 «Аал-луук мас» Чахчылар 6+
23:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+
07:00 «Сага күн-Новый день» 6+
09:00 «Сага күн-Новый день» 6+
10:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:10 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Бороҕон» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн» 6+
12:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
13:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+

10:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
10:10 «Ыаллылар» 12 серия 6+
10:50 «Мультипарад» 0+
11:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:10 «Телке» 6+
11:45 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Бэрдигэс» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн» 6+
12:30 «Учүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
13:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Эсмеральда» балет 12+
15:00 «К нам приехал...» 12+
16:10 «Туллугум, дыоллоох буол» уус-уран киинэ 12+
17:30 «Полярная звезда» 0+
18:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
18:15 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Хотун Булүү» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» 0+
19:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «То, чего вы не знали» 12+
19:30 «Харах далыгар» ток-шоу 12+
20:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Учүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
22:15 «Молодежный проспект» 6+
23:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+

13 августа, среда

06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+
07:00 «Сага күн-Новый день» 6+
09:00 «Сага күн-Новый день» 6+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:15 «Аал-луук мас» Чахчылар 6+
23:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+
07:00 «Сага күн-Новый день» 6+
09:00 «Сага күн-Новый день» 6+
10:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:10 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Бэрдигэс» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн» 6+
12:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
13:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+

14:00 «Быара суохтар» уус-уран киинэ 12+
16:15 «К нам приехал...» 12+
17:30 «Золотой фонд ТВ» 6+
18:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
18:15 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Бэрдигэс» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» 0+
19:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «То, чего вы не знали» 12+
19:30 «Честная Якутия» 12+
20:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:15 «Сага санаата» 6+
22:45 Выставка-ярмарка «Работа для молодых» 6+
23:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+

14 августа, четверг

06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+
07:00 «Сага күн-Новый день» 6+
09:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
10:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
10:10 «Ыаллылар» 14 серия 6+
10:40 «Мультипарад» 0+
11:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:10 «В кадре - республика» (ТВ «Алдан») 6+
12:15 «Күнчээн» 6+
12:30 «Учүгэйиэн бу сиргэ!» 6+
13:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Көһүйэ көмүс» Испэктээкил 12+
15:30 «К нам приехал...» 12+
16:45 «Геван» 6+
17:30 «Хотугу сулус» 0+
18:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
18:15 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Хотун Булүү» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» 0+
19:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «Культура сылыгар» («Ньурба» ТВ) 6+
20:15 «ПРОдвижение» 6+
20:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:15 «Манчаары» уус-уран киинэ 12+
23:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+

15 августа, пятница

06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+
07:00 «Сага күн-Новый день» 6+
09:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
10:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
10:10 «Ыаллылар» 15 серия 6+
10:50 «Мультипарад» 0+
11:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
11:10 «Телке» 6+
11:45 «В кадре - республика» (ТВ «Нерюнгри») 6+
12:15 «Күнчээн» 6+
12:30 «Жизнь прекрасна!» 6+
13:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
14:00 «Улуу Куданса» Испэктээкил 12+
16:00 «К нам приехал...» 12+
17:15 «Строки любви» 6+
17:30 «Золотой фонд ТВ» 6+
18:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
18:15 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Хотун Булүү» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» 0+
19:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
19:15 «Культура сылыгар» («Ньурба» ТВ) 6+
20:15 «ПРОдвижение» 6+
20:30 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+
21:00 «Биһикчээн» 0+
21:15 «Жизнь прекрасна!» 6+
22:15 «Манчаары» уус-уран киинэ 12+
23:00 «Сага сирэ-Якутия» информационная программа 12+

16 августа, суббота

07:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
07:30 «Телепутешествие» 6+
08:00 «Честная Якутия» 12+
09:00 «Лотерея вкуса» 6+
09:30 «Беседы о вечном» 6+
09:45 «Санаалар» 6+

10:30 «Я и фауна моя» 6+
11:00 «Геван» 6+
11:30 «Тарбаахалтын астыаха» 6+
12:00 «Ааспыт олох кэрчиктэрэ» 6+
12:30 «Художник, стиль, время» 6+
13:00 «Аал-луук мас» Уус кыһата 6+
13:15 «Ыраах-чугас аймахтарбыт» 6+
13:30 «Сага сирэ. Күнтэн күн» информационная программа 6+
14:05 «Абыс дьахтар амарах таптала» Испэктээкил 12+
16:35 «К нам приехал...» 12+
17:50 «Мультипарад» 0+
18:00 «Истинг илдьит» 0+
18:45 «Моя Якутия» 6+

БИЛЛЭРИИЛЭР

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 4 августа 2014 года
№2.1-4-1366

Об определении мест размещения предвыборной агитации на территории муниципального образования «Ленский наслег»

На основании п.7 ст.54 Федерального Закона от 12.06.2002 г. №67-ФЗ «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», Закона Республики Саха (Якутия) от 18.10.2007 г. 497-3 №1007-111 (ред. от 19.04.2013) «О выборах народных депутатов в Республике Саха (Якутия)», Закона Республики Саха (Якутия) от 28.09.2011 г. 964-3 №815-IV (ред. от 15.03.2013 г.) «О Муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» решения наследного Совета депутатов муниципального образования МО «Ленский наслег» №119 от 19.06.2014 г. «О назначении дополнительных муниципальных выборов депутатов наследного Совета МО «Ленский наслег», **РАСПОРЯЖАЮСЬ:**

1. Установить перечень специальных мест для размещения печатных предвыборных агитационных материалов, согласно приложению 1.

2. Запретить размещение предвыборных агитационных материалов в период подготовки и проведения выборов на памятниках, обелисках, зданиях, сооружениях и помещениях, имеющих историческую и культурно-архитектурную ценность, а также в помещениях избирательных комиссий, в помещениях для голосования и на расстоянии менее 50 м. от входа в них.

3. Гл. специалисту по ДШИК опубликовать (обнародовать) настоящее распоряжение.

4. Обязать начальников штабов после проведения выборов привезти в порядок со сроком до 20 сентября 2014 года все места, выделенные для размещения предвыборных печатных агитационных материалов (снять баннеры, растяжки, вывески, плакаты, листовки, указатели и т.д.).

5. Распоряжение вступает в силу со дня подписания.

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы по социальным вопросам Ядрихинского С.П.

Глава А.Г. Новгородов

Приложение 1 к распоряжению от 04.08.2014 г. №2.1-4-1366
ПЕРЕЧЕНЬ

мест для размещения предвыборных печатных агитационных материалов на территории муниципального образования «Ленский наслег»

№	Виды агитационных материалов	Адрес места размещения
1	Установка растяжки	Компенсатор 2-х сторонний на перекрестке улиц Ленина (между МКД)
2	Установка растяжки	Компенсатор 2-х сторонний на перекрестке улиц Ленина (между МКД и НСОШ-1)
3	Размещение листовок, плакатов	на перекрестке ул. Советская, Ст. Платонова
4	Билборд 1 – сторона 3х5	перекресток Дадар, поворот улицы Южная
5	Билборд «ЗОЖ – дети» – 1 шт. 3х5	напротив ОВД
6	Билборд, 1 шт. 3х5 размещение листовок, плакатов	на перекрестке ул. Салбанская, Ржевская
7	Размещение листовок, плакатов	на перекрестке ул. Ленина, Трапезникова
8	Установка рекламного щита, размещение листовок, плакатов	перекресток ул. Советская, И. Винокурова
9	Размещение листовок, плакатов	перекресток ул. Ц.-Аммосовой, Октябрьская
10	Билборд 2-х сторонний – 2 шт., размер 3х5	перекресток АЗС
11	Размещение листовок, плакатов	напротив дома №2/1 по ул. Сырдах
12	Размещение листовок, плакатов	спортплощадка по ул. Якутская
13	Установка растяжки	компенсатор ТЦ «Шоколад»
14	Установка растяжки	компенсатор ул. И. Винокурова напротив БЦ «Ассоль»
15	Билборд – 1 шт., размер 3х5	напротив маг. «Айгуль»
16	Билборд – 2 шт., размер 3х4	ул. Чернышевского
17	Размещение листовок, плакатов	перекресток ул. Ст. Платонова, Базовая
18	Установка рекламного щита, размещение листовок, плакатов	перекресток ул. Ленина, Ц.-Аммосовой
19	Размещение листовок, плакатов	перекресток возле дома №17/2 по ул. Салбанская
20	Установка рекламного щита, размещение листовок, плакатов	перекресток ул. Салбанская, Ржевская
21	Установка растяжки 2-х сторонняя (компенсатор)	ул. Ойунского с перекрестка И. Винокурова
22	Установка рекламного щита, размещение листовок	ул. Чернышевского, напротив дома №34
23	Размещение листовок, плакатов	спортплощадки на перекрестке с ул. Якутская, возле ул. Ржевская, Ленина
24	Размещение листовок, плакатов	с перекрестка ул. Салбанская, Ржевская на ул. Ст. Платонова, напротив магазина «Светлана»
25	Размещение листовок, плакатов	ул. Аммосова, напротив «Юника»
26	Размещение листовок, плакатов	перекресток ул. Ст. Платонова, Ч. Винокурова
27	Установка растяжки – 2-х сторонняя (компенсатор)	перекресток ул. Ойунского, ул. Чернышевского

УВАЖАЕМЫЕ ГЛАВЫ ПОСЕЛЕНИЙ И РУКОВОДИТЕЛИ ОРГАНИЗАЦИЙ!

В соответствии с распоряжением от 11 июля 2014 г. №1192 «О введении режима чрезвычайной ситуации» для органов управления сил и средств Чурапчинского звена Якутской территориальной подсистемы единой государственной системы предупреждения и ликвидации ЧС на территории МО «Чурапчинский улус (район)», от 14 июля 2014 г. «Об открытии счетов по сбору материальной помощи гражданам, пострадавшим от паводка» прошу принять активное участие в сборе денежных средств на оказание материальной помощи гражданам, пострадавшим от подтопления населенных пунктов с Ожулун и с. Чақыр, в связи с разрывом плотины водохранилища «Сирэ-Холлогос» вследствие ливневых дождей 2014 г.

Реквизиты для перечисления средств добровольных пожертвований физических и юридических лиц на оказание материальной помощи гражданам, пострадавшим от наводнения:

ИНН 1430008483

КПП 143001001

ФЭУ Чурапчинского улуса (администрация МО «Ожудунский наслег»)

Чурапчинского улуса (района) РС(Я) л/с 555.180.30098

р/с 40302810598355000007

РКЦ Чурапча, С Чурапча

БИК 049835000

ИНН 1430008532

КПП 143001001

ФЭУ Чурапчинского улуса (администрация МО «Чақырский наслег»)

Чурапчинского улуса (района) РС(Я) л/с 555.260.03099

р/с 40302810598355000007

РКЦ Чурапча, С Чурапча

БИК 049835000

И.о. главы МО «Намский улус»

А.Я. Яковлев

ОТКРЫТОЕ ОБРАЩЕНИЕ

«Саха долҕоһун быһыыга» – это инициатива официально началась по всей России 15 лет назад в Намском улусе с Хамагаттинского наслега. Саха сахалыы саха и по-русски саха буолуута, «уола», «кыһа» диэн толору докумуонна сурулуута 1999 сыллаахтан Нам улууттан саҕаламмыта. – Уруускайдыы Земля Саха, Республика Саха, народ саха, вера саха, язык саха, имя саха, фамилия саха, отчество саха, коренной народ саха... дэниэхтээх.

Обращаемся в Общественный Совет Ил Түмэнэ РС, Гурьевой Сардане Михайловне, Председателю Государственного Комитета Юстиции РС.

С предложением внести изменение и дополнение в «Квалификацию национальностей РС(Я)» ЗАГС от 1994 года. В этом перечне национальностей РС(Я), слово «саха» отсутствует. Прошу включить в этот список национальностей «саха» и по-русски «саха»! Думаю, все граждане, проживающие в РС(Я) поддержат эту инициативу и доведут до всех депутатов Ил Түмэнэ, по всем общественным советам и всем Главам Улусов. Например, эвен и по-русски эвен. Чукча и по-русски чукча. Нанай и по-русски нанай. Бурят и по-русски бурят. Таджик и по-русски таджик, киргиз и по-русски киргиз. Якут – это неправильный перевод польского старика Вацлава Серошевского с его книги «Якуты» напечатанного в 1882 году. По Современному русскому языку слово «саха» должен быть и по-русски саха! Будущее Республики Саха – без слова «якут и Якутия». Сокуон этэринэн, докумуонна сурулларынан 1999 сылтан Дьин толору сахалыы ааттаах Сахаралар: - **Харысха Хан Уола Харыстас ХАРАТААЛА, УУС КЫЫҔА КҮНДАЙААНА ЭРИЛИК**

УШНЦА ЛЮЦИЯ ДМИТРИЕВНА

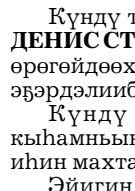

Сэмэй майгылаах, уйаҕас дууһалаах, ытыктыыр киһибитин, кырдыас эдьийбитин **ФИЛИПОВА ТАТЬЯНА ГЕРАСИМОВНА** 75 сааһын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнэн уруйдаан-айхаллаан туран, сүрэхтэн кутуллар үтүө тыллары аныбыт!

Күн сири көрөн, оҕо-уруу тэнитэн, таптыыр уонна таптанар Ийэ хотун, Эбэ ааттарын сүгэн оболоргор, сиэннэргэр, аймахтаргар үтүөкөн холобур буолабын.

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, аймах-уруу дьонун тапталларыгар бигээн өссө да өр кэмгэ үөрөкөтө сылдаргар. Биһиэхэ өрүү күүс-көмө, бигэ тирэх буоларгар мунура суох махтанабыт.

Эбэрдэни кытта Кривошапкина, Поповтар, Местниковтар, Березкиннар

Күндү тапталлаах кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин **ДЕНИС СТЕПАНОВИЧ ФЕДОРОВЫ** күн сири көрбүт өрөгөйдөөх үбүлүйдөөх күнүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Күндү киһибит, биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныын, сылаас сыһыанын, үтүө көмөн, өйбүлүн иһин махталбытын тирэдибит.

Эйигин эбэрдэлэн туран, баҕа санаа бастыгын, үтүөтүн аныбыт. Сэттэ Ийэҕисигин эгэрдээн, аҕыс Айыһытын аргыстаһан, биһиги сылаас тапталбытынан угуттанан, куруук үөрэ-көтө, чэгиэн-чэбдик сылдьан, уһун үйэлэнэн ытык сааскар диэри олоҕо дьон алгыһытын тирэдибит.

Эбэрдэни кытта кэргэнин, оболорун, күтүөттэрин, кийиитин, сиэннэрин

Күндү учууталбытын **ДЕНИС СТЕПАНОВИЧ ФЕДОРОВЫ** 70 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ күнүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Эн дьон олоххун, үлэҕэр сыһыангы, дьонно-сэргэҕэ үөрүннэҥ майгыгы биһиги холобур онгостобут. Эйигин, убаастыыр учууталбытын, күндүтүк саныбыт уонна үрдүктүк сыаналыбыт.

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну уонна мэлдьи эдэрдий эрчимнээхтик, үөрэ-көтө дьонун, доҕотторгун сүбэли-амалы, көмөлөһө сылдаргар.

Хамаҕатта орто оскуолатын 1974 с. выпускниктара

Эйэлээх-иллээх мааны ыал аҕа баһылыгар, Аан Дархан аҕа, ытыктабыллаах эһэҕэ, тапталлаах бырааптыгыгар, убайытыгар **КРИВОШАПКИН СТЕПАН ИВАНОВИЧ** өрөгөйдөөх үбүлүйдүгүнэн иһирэх эбэрдэбитин тирэдибит. Күн-дьыл өксүгүн биллэмкэ, кырдыар диэни аахсыбакка, эдэрдий эрчиминэн бу курдук чэгиэн-ник үлэли-хамсы, үөрэ-көтө сырыт. Биһиги барыбыт туспутугар мунура суох кыһамныын, сүбэ-амаҕа иһин махтанабыт.

Биһиргэ төрөөбүттэрин, кийииттэрин, күтүөттэрин, сиэн бырааттарын, балыстарын

Убаастабыллаах **КРИВОШАПКИН СТЕПАН ИВАНОВИЧ** – I Хомуस्ताах нэһилиэтин тыа хаһаайыстыбатын специалиһын, «Дайар» сылгыны иитэр кооператив председателин, Саха сири тыатын хаһаайыстыбатын туйгунун, үлэ ветеранын 60 сааһын туолар үөрүүлээх үбүлүйдүгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Эн тыа хаһаайыстыбата сайдарын туһугар өр сыл устата энкилэ суох үлэлээн, үрдүк ситиһиллэнэн, 2013 сыл түмүгүнэн «Улуу бастыгын тыа хаһаайыстыбатын специалиһа» буоларгынан үөрэбит. Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныын, үтүө көмөн иһин махтанабыт. Бу сындаһаннаах олоххо үтүө, чин, бигэ суоллаах-иистээх салайааччытынан киэн туттабыт, холобур онгостобут.

Баҕарабыт баҕа санаа бастыгын, үтүө үгүс үөрүүнү, убаастабыт эрчими, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, толору дьоллоох олоҕу, бары үтүөнү.

Олоҕун устата куруук кэрэ санаа кэккэлэстин, эрэл санаа эгэрдэстин, ыра санаа ыпсан истин диэн алгыбыт.

I Хомуस्ताах нэһилиэтин «Нам» ААО, бары кооперативтар, баһынай хаһаайыстыбалар үлэһиттэрэ

Күндү таптыыр ийэбитин, эбэбитин **ТАТЬЯНА ГЕРАСИМОВНА ФИЛИПОВНА** үбүлүйдөөх 75 сааскын туолбутунан итиитик-истинник эбэрдэлибит.

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үөрүү-көтүү эгэрдээх, сэнэхтик-сэргэхтик сырыт, чугас дьонун тапталларыгар уйдаран өссө уһун дьоллоох олохтон.

Эбэрдэни кытары уолаттарын, кийииттэрин, сиэннэрин

«Хамаҕатта саха-француз лицейэ» МБОУ социальнай педагогун, Саха республикатын үөрэҕиритин туйгунун **УШНИЦКА ЛЮЦИЯ ДМИТРИЕВНА** орто омурданын туолар өрөгөйдөөх үбүлүйдүгүнэн ис сүрэхтэн итиитик-истинник эбэрдэлибит.

Убаастыыр киһибитигэр туркутаах уонна тирэхтээх олоҕу, кытаанах доруобуйаны, дьин кэргэнгэр или-эйэни, сылаас сыһыаны, дьолу-соргуну, үлэҕэ-хамнаска ситиһиллэри уонна айымньылаах үлэни баҕарабыт.

Кэргэнин, уолун, кийиитин, сиэннэрин, Көбөкөнтөн, Салбанта, Хамаҕаттата, Дьоксукайта, Иошкар-Олаттан, Новосибирскайта аймахтарын

РЕШЕНИЕ от 04.08.2014 года № 1/4

Об утверждении границ территорий избирательных участков по трем одномандатным избирательным округам муниципального образования «Ленский наслег»

В соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) от 28.09.2011 г. 964-3 №815-IV «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» в связи с досрочным прекращением полномочий депутатов наследного Совета по трем одномандатным избирательным округам на основании решения от 19 июня 2014 г. № 119 Наследного Совета депутатов муниципального образования «Ленский наслег», избирательная комиссия муниципального образования «Ленский наслег» решает:

1. Об утвердить границы территорий избирательных участков муниципального образования «Ленский наслег».

2. Опубликовать данное постановление в средствах массовой информации.

Председатель избирательной комиссии муниципального образования «Ленский наслег» А.В. Иванова
Секретарь избирательной комиссии муниципального образования «Ленский наслег» А.М. Баишева

на правах рекламы

САХАБАЗАЛТ
завод базальтовых материалов

ООО «Завод базальтовых материалов» объявляет

О СНИЖЕНИИ ЦЕН НА 11% на плиты «САХАБАЗАЛТ» марки П-75!

Специальная цена **3900 руб./м³** на плиты «САХАБАЗАЛТ» марки ПП-60 для утепления «черного» пола с 16 июля до 30 сентября 2014 г.

НОВАЯ ЦЕНА **4300 руб./м³!**

только для домохозяйств и ИЖС (частным лицам)!

Справки по тел.: 40-39-20, 40-22-22, 44-91-94

СКОРО! Открытие пункта продаж в «Билмарт», ул. Автодорожная, 29

Список зарегистрированных кандидатов в депутаты представительного органа МО «Ленский наслег» по состоянию на 04.08.2014 г. по данным ИКМО МО «Ленский наслег»

№	Дата заявления	Время регистрации	Принадлежность к общественному объединению	Субъект выдвижения	Округ	ФИО кандидата	Дата рождения	Образование	Место работы	Должность
1	25.07.2014	12.15	Единая Россия	ЯРО ВПП «Единая Россия»	«Север»	Бурцев Евгений Михайлович	24.06.1979	высшее	ГУ Управления Пенсионного фонда	начальник управления
2	28.07.2014	16.00	Единая Россия	ЯРО ВПП «Единая Россия»	«Педколледж»	Васильев Андрей Андреевич	12.07.1983	высшее	НПК им. Винокурова	зам директора по АЧ
3	28.07.2014	16.45	Единая Россия	ЯРО ВПП «Единая Россия»	«Центральный»	Сивцева Мария Ивановна	14.06.1975	высшее	МБДОУ «Сулуочаан» №11	заведующий
4	01.08.2014	16:30	самовыдвиженец		«Север»	Кутуков Вадим Валерьевич	23.12.1974	незак. Высшее	МУП СМУ Намстрой	ген. Директор
5	01.08.2014	15.14	самовыдвиженец		«Центральный»	Бочкарев Андрей Виссарионович	25.11.1978	высшее	ИП	директор
6	01.08.2014	16:30	самовыдвиженец		«Центральный»	Ядреева Луиза Николаевна	16.01.1966	высшее	Намска улусная гимназия, интернет,	воспитатель
7	02.08.2014	10:30	самовыдвиженец		«Педколледж»	Местникова Елена Михайловна	25.07.1970	высшее	АУ РС(Я) СПО «Намский педагогический колледж им. И.Е.Винокурова»	преподаватель

СОСТАВ ИКМО «ЛЕНСКИЙ НАСЛЕГ»

на муниципальные выборы МО «Ленский наслег» на 2014 г.

№	Должность	ФИО	Место работы
1.	Председатель ИКМО	Иванова Анастасия Васильевна	Руководитель ОП КПК «Альфа кредит» Намского улуса
2.	Секретарь	Баишева Анастасия Михайловна	Главный специалист ГКУ РС(Я) «Намское УСЗН»
3.	Член	Сыромятникова Анна Афанасьевна	ДОУ
4.	Член	Семенова Наталья Федоровна	Специалист ВОС МО «Хатын-Арыы»
5.	Член	Семенова Светлана Петровна	Студентка 4 курса ЯЭПИ
6.	Член	Винокурова Харитина Гаврильевна	Бухгалтер МАУ АРТ МО «Ленский наслег»

Атырдык ыйын 12 күнүгэр кизэ 6 чаастан А.Ф. Шестаков аатынан культура дьиэтигэр «Якутпроект и К» компания сага тутуу матырыйаалынан (полистиролбетон) дьиэ, гараж, детсад о.д.а. тутуутугар семинар бытар.

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаєте запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще – позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ДОРОГИЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ ДОЛИНЫ ЭНСИЭЛИ!

Рады сообщить об открытии салона по продаже комплектов для подключения (сим-карты) и обслуживанию абонентов (замена сим-карт, изменение данных) оператора сотовой связи «МегаФон». В нашем салоне подберут выгодный для Вас тариф, также можете произвести все сервисные операции (замена сим-карты, подключить/отключить услугу и т.д.) не выезжая в город Якутск. Принимаем оплату в кредитах.

Мы рады видеть Вас с 10.00 ч. до 18.00 ч. по будням, в субботу с 10.00 ч. до 15.00 ч., воскресенье – выходной.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Чернышевского, 7/1 (маг. «СЕКО» зеркальный)

Продаю частный дом с гаражом, Нэлэгэр или обменяю на ваши варианты.

Тел. 89142897155

Продается благоустроенная квартира 36 м2. Большая лоджия. Косметический ремонт. В новом каменном доме, по адресу с. Намцы, ул. Октябрьская, 45 (около НПК). Звонить после 4-х часов.

Тел. 89142960144

Связи расширением производства требуются пекарники-кондитеры в хлебопекарню с. Партизан. Заработная плата по договору.

Тел. 89141099468, 89644154804

I Хомустаахха 20 суотай учаастак атылылыбыт. 350 тыһ.

Тел. 89644243879

«ТӨРҮТ УУ» ТЭРИЛТЭ БИЛЛЭРЭ:

19 лиитэрэлэх бутыллаах БРААС УУНУ биһигиттэн мэлдьи атылаһаахха сөп. Атыга бааллар помпалар, кулердар, ону таһынан скандинавскай хаамы торуоскалар.

Кирдээх, саһарбыт уонна хайдылаах баллоннары төттөрү ылбаһыт.

Нам: Чернышевская ул. 6-та, «Олонхо» аты киниз, Апшааны: Лена ул. 16-та. Аадырыска тириэрдии телефонна: МГФ-873-73-11, МТС-300-11-70.

Төрүт уу – Чэгиэн турук – Үйэлээх олох

Продается 3-хкомн. квартира в 4-хкв. доме с отдельным входом в квартиру через свою территорию. Внутри территории: котельная 3х6, душ, 2 теплицы. Помимо этого имеется огражденная усадьба с надворными постройками: баня, туалет, хотон, гараж, курятник – 970 т.р. Торг.

Тел. 89142348728, 89142898480

Продается земельный участок. Все документы на собственность.

Тел. 89142998349

Продаю здания под магазин 6х4 кв.м. со всеми оборудованием.

Тел. 89681569552

Нужны деньги ПРИХОДИ! ООО «Титан» выдает займы от 2000 до 15000 руб. на срок до 30 дней. Справки по тел. 89241756600.

Режим работы: с 10.00 ч. до 18.00 ч., обед: с 13.00 ч. до 14.00 ч., выходной – суббота, воскресенье.

Наш адрес: с. Намцы, ТД «Олонхо», ул. Чернышевского, 6

«ДЕНЬГИ. ЛЕГКО И БЫСТРО»

Краткосрочные займы от 2000 до 15000 руб. год 2% в день! Нужен только паспорт.

Тел. 89142723633 с. Намцы, ул. Ленина, 12/2, ТЦ «Электра», 2 этаж

Продам 3-хкомн. квартиру в двухэтажном деревянном доме в центре с. Намцы. Хороший ремонт.

Тел. 89644174243, 89142681243

Продам торговое и холодильное оборудование, б/у. Недорого.

Тел. 89644174243, 89142681243

Продаю: песок речной, горный, кильдямский. Услуги а/м «Камаз».

Тел. 89142874753

Продам корпус «Прогресс» с документами 80000 или меняю на мотолодку крым с вашей доплатой.

Тел. 89644242362

Грузовые перевозки.

Тел. 89243661967, 89841160270

Считать недействительным утерянный документ: водительское удостоверение категории АВС серия14 ЕМ №181526 выданное 22.05.2002 г. Намским ГИБДД на имя Харитоновна Иннокентия Васильевича

1. МКУ «УСХ Намского улуса» проводит отбор получателей субсидий из бюджета МО «Намский улус», на организацию кормозаготовительной кампании 2014 года:

сельскохозяйственные товаропроизводители, признаваемые в соответствии со статьей 3 ФЗ от 29.12.2006 года №264-ФЗ «О развитии сельского хозяйства», кроме граждан, ведущих личное подсобное хозяйство», по следующим направлениям:

Субсидия на возмещение затрат по приобретению товарно-материальных ценностей к прицепной кормозаготовительной технике.

2. Установить срок приема заявок с предоставлением требуемых документов, согласно Порядку отбора и предоставления субсидий: с 09 часов 00 минут 11 августа до 18 часов 00 минут 18 августа 2014 года.

3. Вся информация размещена на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru

4. За условиями отбора обращаться в МКУ «УСХ Намского улуса» (РС, Намский улус, С. Намцы, ул. Таллан-Бурэ, 1/1), специалистам сельского хозяйства наслегов. Справки по тел.: 41282

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиги дьиэ кэргэн тутуу аҕабыт, эһэбит Шергин Глеб Васильевич үлэлии-хамсыы, үөрэ-көтө сылдьан олохтон эмискэ, соһуччу туораабыта атырдык ыйын 9 күнүгэр үс сылын туолла.

Биһиги аҕабыт элбэх оҕолоох дьиэ кэргэнгэ үһүс оҕонор олунуу 3 күнүгэр 1960 сыллаахха Тулагы нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Биһиги ийэбитин кытта бизэс оҕону, сэттэ сиэни көрсөн улаатыннарбыта. Биргэ төрөөбүттэригэр, оҕолоругар дьиэ тутталларыгар күүс-көмө буолара. Үлэтигэр

эпиэтинэстээхтик сыһыаннаһара. Ханан да дьон көрдөстөбүрү аҕаастамакка толоро сатыыра. Аҕа быһытынан бэйэтин дьиэ кэргэнин үрдүктүк өрө тутан сыаналыыра, кыһаллара. Өрүү түргэн-тарҕан туттуулаах, сарсынныга хаалларбат, санаабытын барытын онорон, толорон иһэрэ. Дьону бэйэтигэр тардар сүдү күүс киниэхэ баара. Дьон тапталынан сыдыаайан дьонно сылааһы, үчүгэйи долбохтээн ааста.

Биһиги аҕабыт кэрэ мөссүүнүн ханан да умнуохпут суоҕа. Өрүү өйдүү-сананы сылдьыахпыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийииттэрэ, кутуөттэрэ, сиэннэрэ, биригэ төрөөбүттэрэ, аймахтара

<p>Үөһээ Булууттан төрүттээх Үөдэй нэһилиэгин олохтообо</p> <p>ВАСИЛЬЕВ Александр Иванович б.д. атырдык ыйын 1 күнүгэр соһумардык ылдыан өлбүтүн уолаттарыгар Толяга, Ваняга, Сашага, кийиитигэр Надяга, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит. Хомолтобуун тэңгэ үлэстэбит.</p> <p>Хатастан Дьяковтар, Дьокусайтан Дьяковтар, Анисимовтар</p>	<p>Отдел военного комиссариата Республики Саха (Якутия) по Намскому улусу выражает глубокое соболезнование родным и близким, в связи с кончиной участника Корейской войны</p> <p>МАЛЬЦЕВА Петра Васильевича. Помним, скорбим.</p> <p>Истинник саныыр дьоммутугар Вячеслав, Екатерина, Женя чугас дьонноругар тапталлаах ыллэрэ, эбэлэрэ, үлэ, тыыл ветерана</p> <p>МОХНАЧЕВСКАЯ Марина Петровна ыарахан ылдыан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Мария, Гаврил, Маргарита Местниковтар</p>
<p>Истинник саныыр, убаастыыр дьүөгэбэр Назарова Анастасия Ананьевнага күтүөтэ, кыһыгар Машенькага кэргэнэ, оҕотугар Саянна аҕата</p> <p>АЛЕКСЕЕВ Андрей Аркадьевич күн сириттэн эмискэ хомолтоохтук күрэммитинэн дириг кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэңгэ үлэстэбит.</p> <p>Истинник саныыр эдьийигит, дьүөгэбит, эбэбит Хамабаттан Скрябина А.Г., кини дьиэ кэргэттэрэ</p>	<p>Биригэ үрэммит табаарыспытыгар, Намнаабы ГИМС инспекциятын салайааччыгар Мохначевскай Вячеслав Николаевичка, кини дьиэ кэргэнигэр тапталлаах ыллэрэ, эбэлэрэ</p> <p>МОХНАЧЕВСКАЯ Марина Петровна ыарахан ырытытан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Биригэ үрэммит оҕолорун 1983 с. 10 «6» күл.</p>
<p>Күндү дьүөгэбэр Анастасия Ананьевнага, кыһыгар Машенькага күтүөтэ, тапталлаах кэргэнэ</p> <p>АЛЕКСЕЕВ Андрей Аркадьевич соһуччу, хомолтоохтук орто дойдуттан барбытыгар дириг хомолтобуун биллэрэбин. Аһыгытын тэңгэ үлэстэбин.</p> <p>Елена Иннокентьевна Коркина</p>	<p>Нам педагогической колледжын коллектива үлэ уонна тыыл ветерана, колледж ветерана</p> <p>МОХНАЧЕВСКАЯ Марина Петровна 83 сааһыгар уһун, ыарахан ырытытан олохтон барбытынан дьиэ кэргэттэригэр дириг кутурбаммытын биллэрэ.</p>
<p>Күндү дьүөгэбит, убаастыыр биригэ үрэммит үлээннээхит Назарова Анастасия Ананьевнага, кыһыгар Мария Викторевнага, сиэннэригэр Саянна таптыыр күндү күтүөтэ, кэргэнэ, аҕата</p> <p>АЛЕКСЕЕВ Андрей Аркадьевич олус соһуччу, хомолтоохтук олохтон туораабытынан дириг хомолтобуун, кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>1975 с. Хамабатта орто оскулатын биригэ бүтэрбиттэр</p>	<p>Убаастыыр доһорбутугар, коллегабытыгар, РФ ИДМ ветераныгар, Намнаабы ГИМС инспекторскай учаастак салайааччыгар Мохначевскай Вячеслав Николаевичка, дьиэ кэргэнигэр, Биригэ төрөөбүттэригэр, бары аймахтарыгар тапталлаах ыллэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ, тыыл уонна үлэ ветерана</p> <p>МОХНАЧЕВСКАЯ Марина Петровна ылдыан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Намнаабы ИДЬУО сэбиэтин ветераннара</p>
<p>«Лена» ХЭО үлэһитэ</p> <p>АЛЕКСЕЕВ Андрей Аркадьевич эдэр сааһыгар соһумардык күн сириттэн күрэммитигэр кэргэнигэр Марияга, хотунугар Анастасия Ананьевна Назаровага дириг кутурбаммытын биллэрэбит.</p> <p>«Лена» ХЭО коллектива</p>	<p>Биригэ үрэнэр доһорбутугар Парникова Валяга, балтыларыгар, ийэтигэр Елизавета Васильевнага, кэргэнэ, аҕалара</p> <p>ПАРНИКОВ Семен Семенович соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>И.С. Гаврильев аатынан Нам орто оскулатын 11 «б» кыл. коллектива, кылаас салайааччыта</p>
<p>Таптыыр аҕабыт, эһэбит, хос эһэбит, Граф Бизэргин олохтообу, Нам улуунун, Хатын-Арыы нэһилиэгин бочуоттаах гражданина, сэрэи уонна тыыл ветерана, профтехуэрэхтээгин туйгуна</p> <p>МАЛЬЦЕВ Петр Васильевич уһун, ыарахан ырытытан олохтон туораабытын чугас дьоммутугар, аймахтарытыгар, билэр дьонноругар кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Кэргэнэ, оҕолоро, кийиитэ, күтүөтэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ</p>	<p>Көбөкөн нэһилиэгин олохтообор Раиса Семеновнага, оҕолоругар, сиэннэригэр уонна хос сиэннэригэр тапталлаах кэргэнэ, амараһа, аҕалара, эйбээ эһэлэрэ, Көбөкөн орто оскулатыгар өр кэмгэ үчүгүлүнэн үлэстэбит педагогическай үлэ ветерана</p>
<p>Затон ситэтэ суох орто оскулатын коллектива, администрацията, профкома биригэ үлэлиир коллегабытыгар Мальцев Григорий Петровичка уонна кини дьиэ кэргэттэригэр, чугас аймахтарыгар тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ, хос эһэлэрэ, сэрэи, тыыл ветерана, Граф Бизэргин олохтообу</p> <p>МАЛЬЦЕВ Петр Васильевич олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Затон оскулатын коллектива</p>	<p>Көбөкөн орто оскулатын</p> <p>1985 с. выпускниктара</p>
<p>«Хатын-Арыы нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, нэһилиэк ветераннарын сэбиэтэ, общественнола, Граф Бизэргин сэлиэнньэтин олохтообу, Аҕа дойдуну Улуу сэриитин кыттылааба, Саха АССР профтехуэрэхтээгин туйгуна, профтехобразовани ветерана, «Победитель» бэлиэ хаһаайына, Нам улуунун, Хатын-Арыы ытык кийитэ, тыыл, үлэ ветерана</p> <p>МАЛЬЦЕВ Петр Васильевич уһун, ыарахан ырытытан ылдыан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Евдокия Николаевнага, оҕолоругар, сиэннэригэр уонна бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p>	<p>Улуустаабы үөрэх управлениета, профсоюз улустаабы комитета Кебекен оҕо саадыгар өр кэмгэ сэбиэдиссыйанан үлэстэбит Андреева Раиса Семеновнага, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, РСФСР үрээриритин туйгуна, СР үрээриритин бочуоттаах ветерана, Нам улуунун, Кебекен нэһилиэгин ытык кийитэ</p>
<p>Коллектив ГБПОУ РС(Я) «Намский техникум» выражает глубокое соболезнование Мальцевой Ульяне Петровне и Мальцевой Марии Ивановне, в связи с кончиной любимого отца, свекра, ветерана ВОВ, ветерана профтехобразования, ветерана ГБПОУ РС(Я) «Намский техникум»</p> <p>МАЛЬЦЕВА Петра Васильевича. Коллектив ГБПОУ РС(Я) «Намский техникум»</p>	<p>Убаастыыр, истинник саныыр аймахтарытыгар Елена Михайловнага, Сергей Николаевичка, кинилэр оҕолоругар, аймахтарыгар аҕалара</p>
<p>Граф Бизэргин сэлиэнньэтин олохтообу, Аҕа дойдуну Улуу сэриитин кыттылааба, Саха АССР профтехуэрэхтээгин туйгуна, профтехобразовани ветерана, «Победитель» бэлиэ хаһаайына, Нам улуунун, Хатын-Арыы ытык кийитэ, тыыл, үлэ ветерана</p> <p>МАЛЬЦЕВ Петр Васильевич уһун, ыарахан ырытытан күн сириттэн барбытынан кыһыгар «Ленский нэһилиэк» МТ дьаһалтатын депутатыгар Гоголева Анна Петровнага, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Ленский нэһилиэк» МТ дьаһалтата, нэһилиэк депутаттарын сэбиэтэ</p>	<p>Ыалдыан орто дойдуну олохтообу бачытаннахтык барбытынан кутурбаммытын биллэрэбит.</p> <p>Аймахтаргыт Намтан, Батамайтан Чесноковтар, Николай, Михаил, Руслан Бугаевтар</p>

Редактор э.т. В. Н. РЫКУНОВА
ОТДЕЛАР:
редакторы солбууааччы — 41496, суругу тиһии, хаһыаты тангы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун» Энциэли хаһыат редакцията автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунуу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизитин аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киирбит суруктар төнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууна, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энциэли» хаһыат РИС таһылына, таһылына уонна бэчээтиир сыаҕар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис **Көнүл сыананан атылланар Индекс — Р0005.** Тираһа — 1578 Бэчээкэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 07.08.2014 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 07.08.2014 с.